

HANFA
HRVATSKA AGENCIJA ZA
NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

Na tankom ledu: Kako klimatski rizici mijenjaju tržište osiguranja?

dr. sc. Ante Žigman
Predsjednik Upravnog vijeća Hanfe

Opatija, 15. svibnja 2025.

A Venn diagram consisting of two overlapping circles. The left circle is red and contains the text "Recentna kretanja & rizici". The right circle is green and contains the text "Klimatski rizici & tržište osiguranja". The overlapping area in the center is shaded with grey diagonal lines.

**Recentna
kretanja &
rizici**

**Klimatski
rizici &
tržište
osiguranja**

A large, thick red circle graphic that is partially overlapping with a light green circle graphic on the right. The text "Recentna kretanja & rizici" is centered within the red circle.

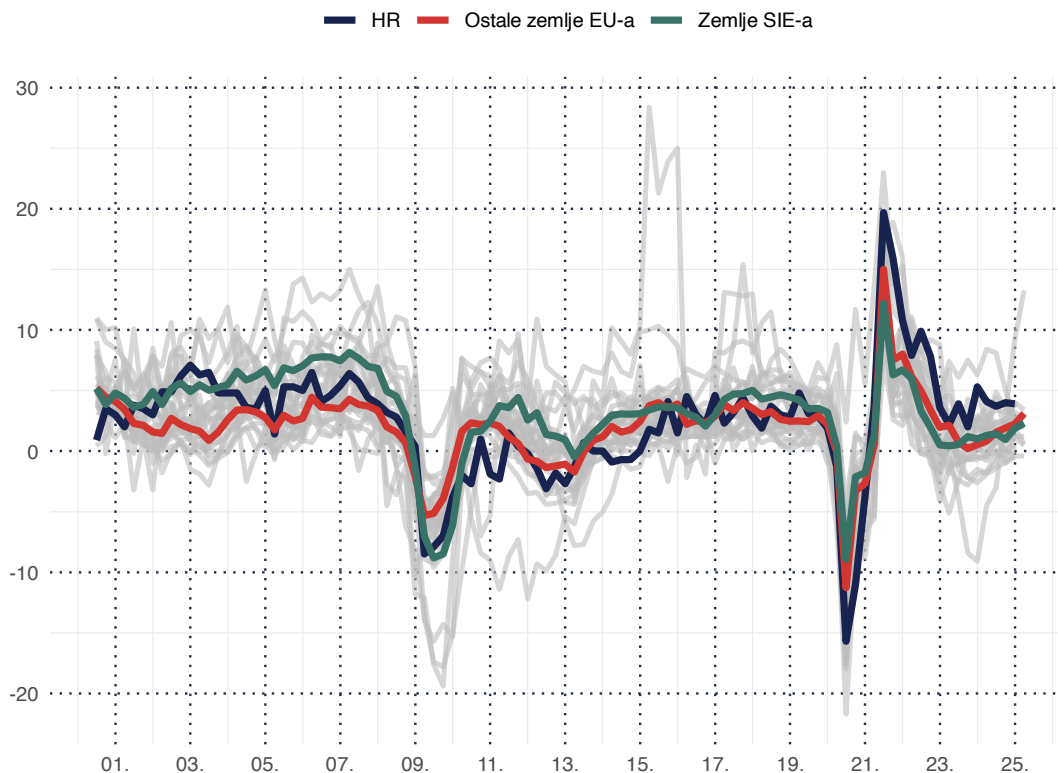
**Recentna
kretanja &
rizici**

A large, thick light green circle graphic that is partially overlapping with a red circle graphic on the left. The text "Klimatski rizici & tržište osiguranja" is centered within the green circle.

**Klimatski
rizici &
tržište
osiguranja**

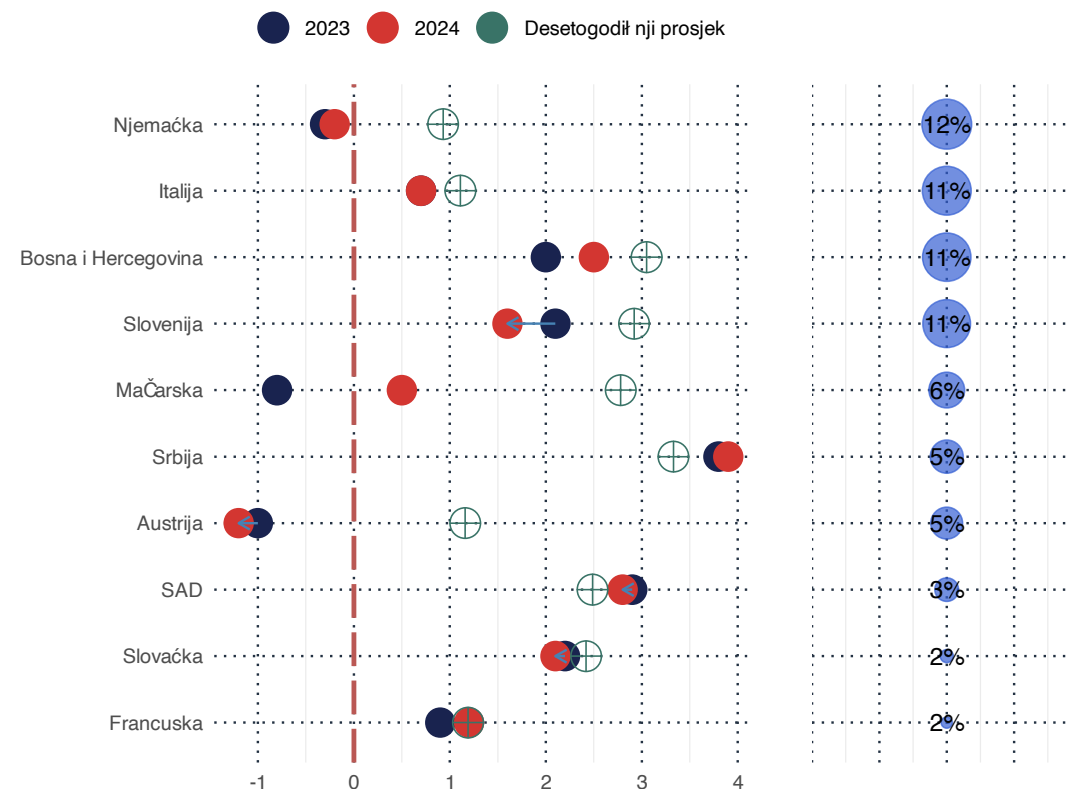
Gospodarski rast uz dozu opreza

Godišnja stopa promjene realnog BDP-a, u %

Napomena: Sivo označene linije prikazuju kretanje indikatora za pojedinačne zemlje EU-a. Zemlje SIE-a čine BG, CZ, EE, HU, LV, LT, PL, RO, SK i SI.
Izvor: Eurostat

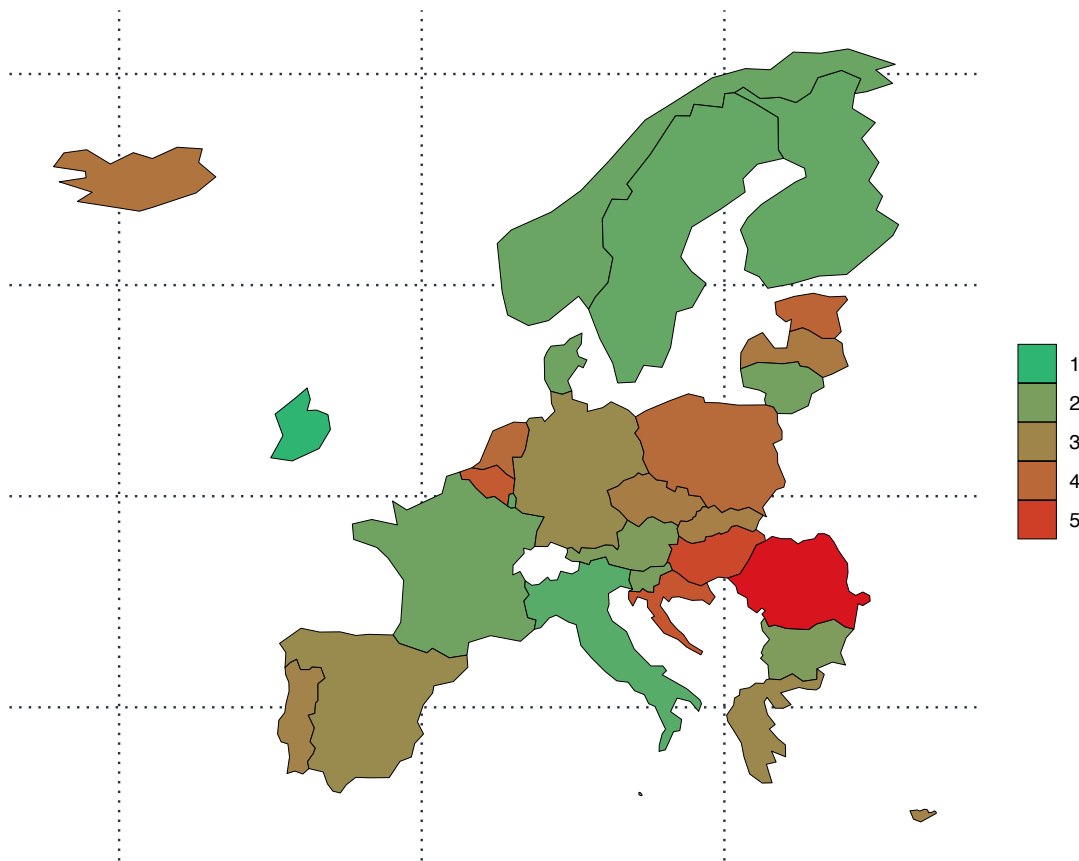
Godišnje stope rasta BDP-a (lijevo) i udio u ukupnom izvozu (desno) najvećih hrvatskih trgovinskih partnera

Izvori: DZS i Eurostat

Inflacija se povukla, ali ne i predala

HICP - godišnja stopa promjene u 2024. godini, u %

Izvor: Eurostat

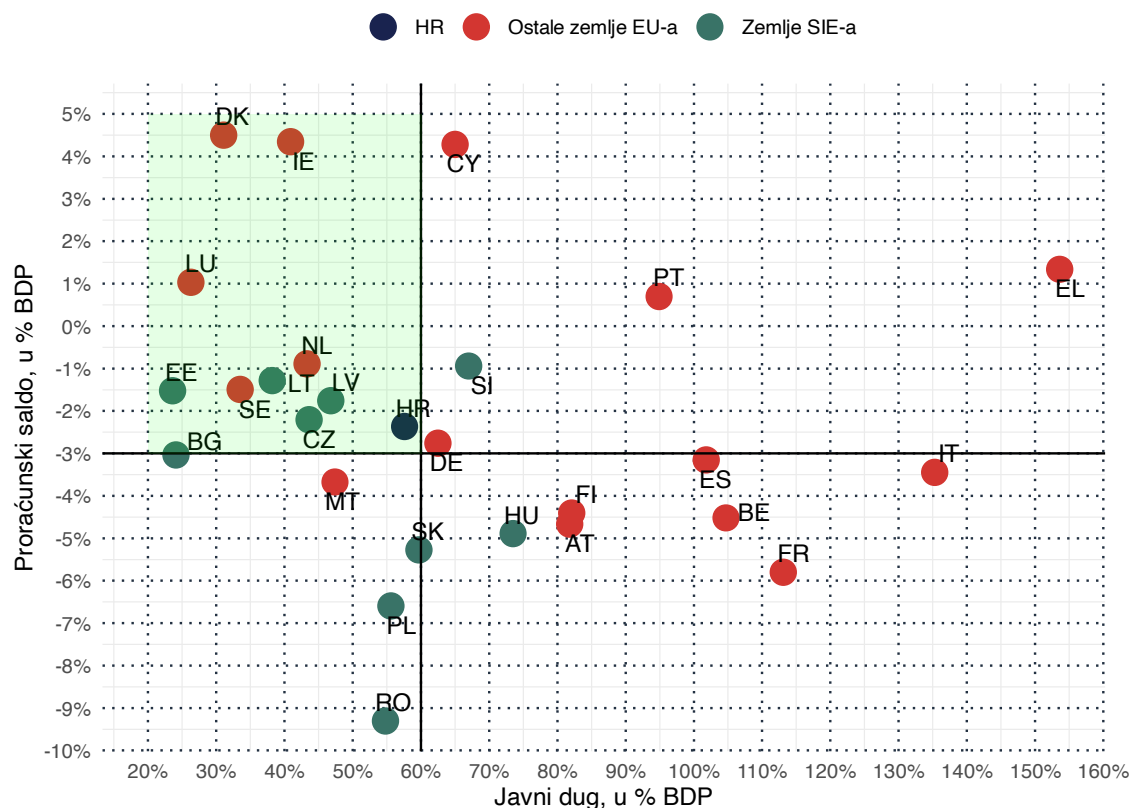
Godišnje stope promjene (lijevo) i petogodišnja promjena (desno) glavnih kategorija indeksa potrošačkih cijena, u %

Izvor: Eurostat

Od fiskalne discipline do kreditnog priznanja

Indikatori zaduženosti i stanja financija opće države, u %

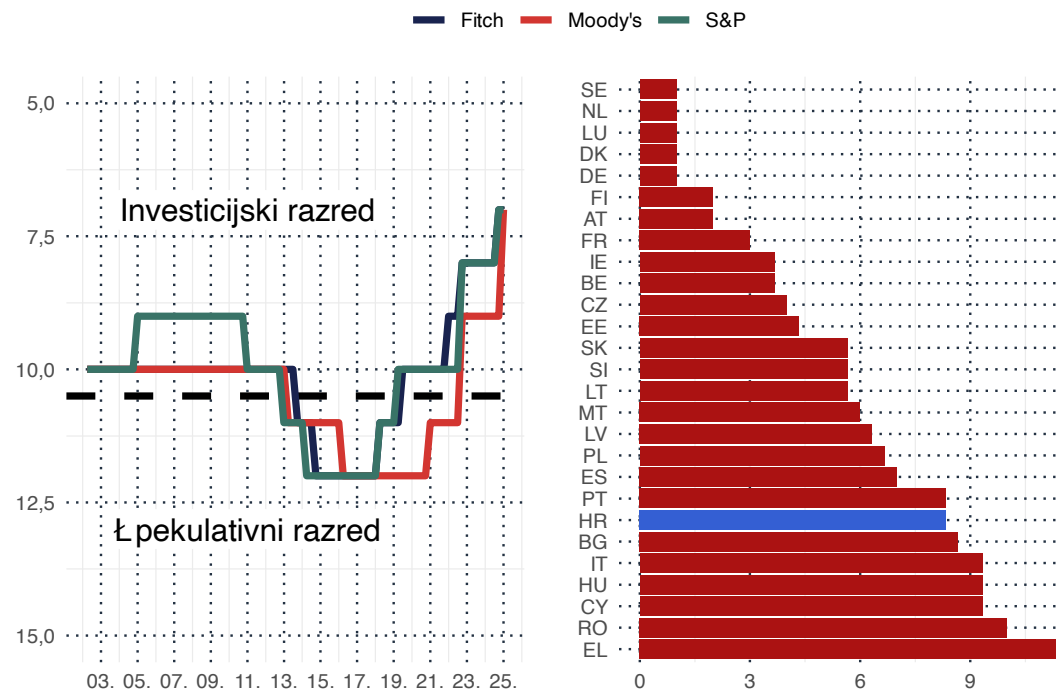

Napomena: Istaknute linije označuju razine javnog duga i proračunskog salda definirane kriterijima konvergencije na temelju Ugovora iz Maastrichta. Podaci se odnose na 31.12.2024. godine.
Izvori: Europska komisija (DG-ECFIN), Eurostat

Numerička vrijednost rejtinga Republike Hrvatske i usporedba sa zemljama EU-a

Kreditni rejtinzi RH obveznica

Međunarodna usporedba numeričkog rejtinga

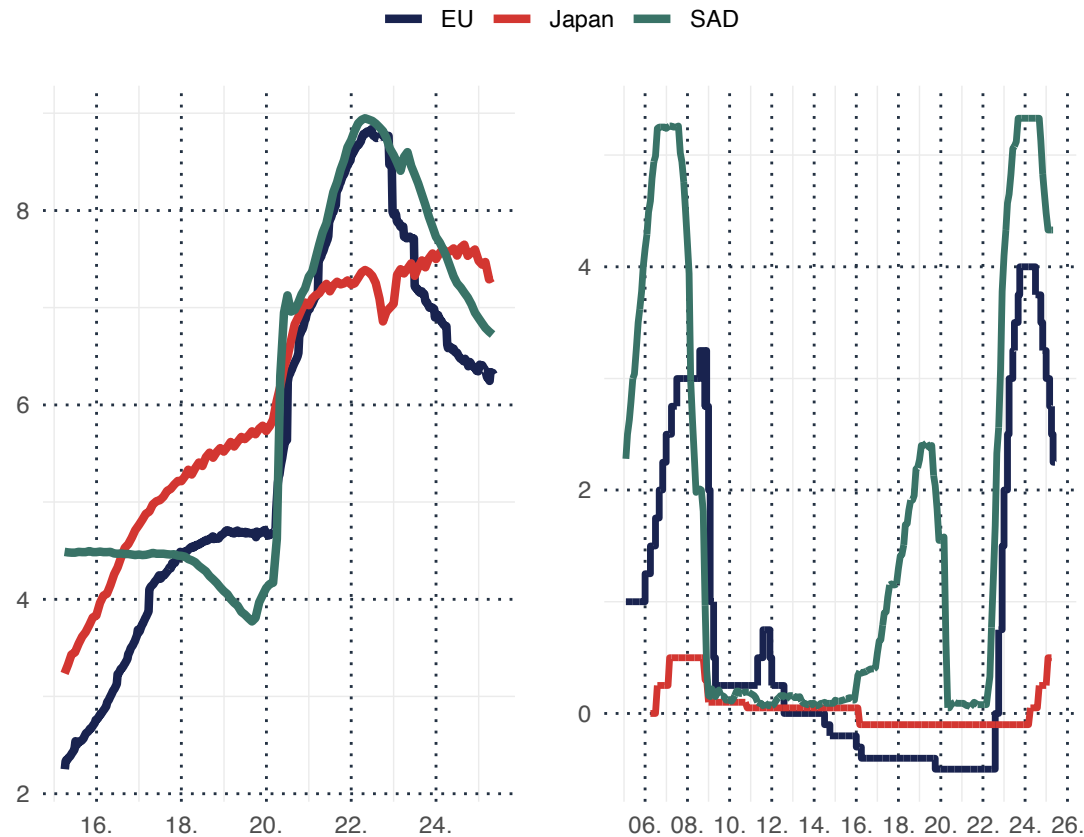
Napomena: Kvantifikacija rejtinga temeljena je na ESB-ovu ključu za mapiranje rejtinga, koji je dodatno proširen informacijama o očekivanom trendu kretanja rejtinga. Numerički rejting izračunat je kao prosjek rejtinga triju agencija na datum 31.12.2024., pri čemu viša vrijednost označava veću rizičnost zemlje.
Izvori: HNB, Trading Economics

Ublažena monetarna politika suočena s rastućim neizvjesnostima

Veličina aktive centralnih banaka, u bilijunima jedinica nacionalne valute

Referentne kamatne stope ESB-a i FED-a, u %

Rast prinosa na državne obveznice od početka 2025. godine, u baznim bodovima

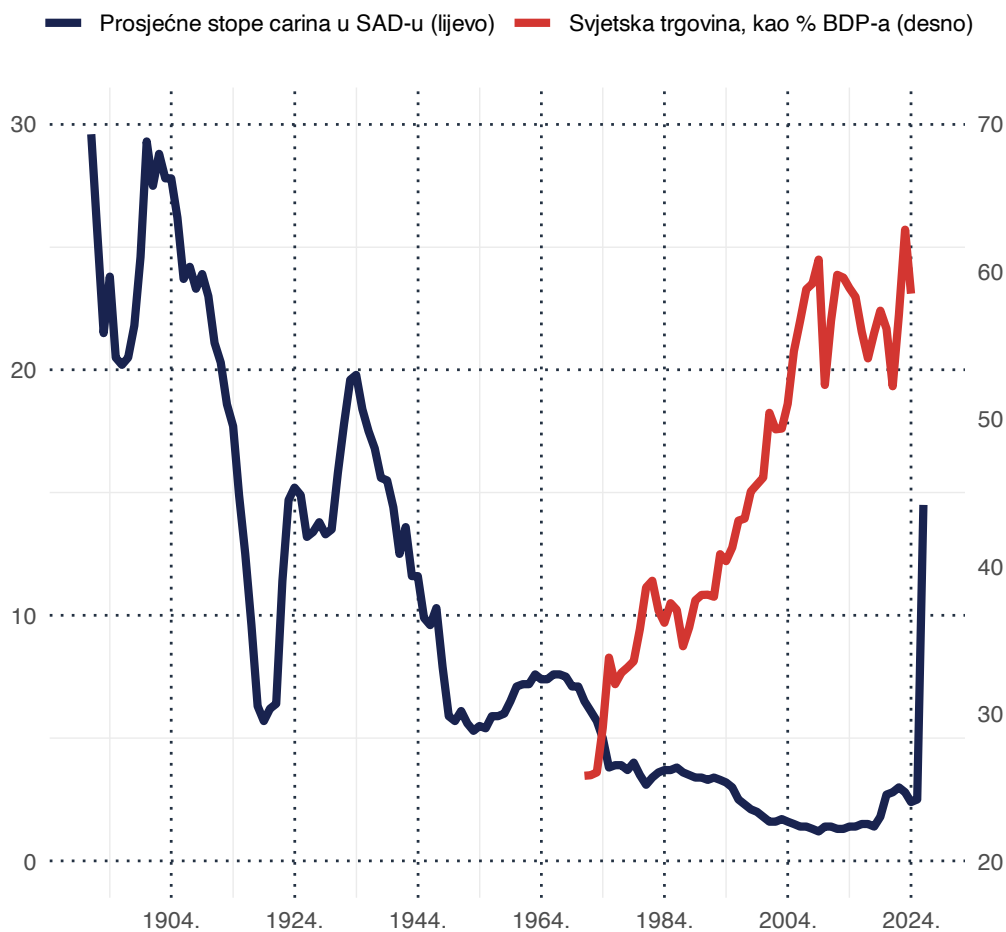

— Euro područje — Japan — SAD — Terminalska premija

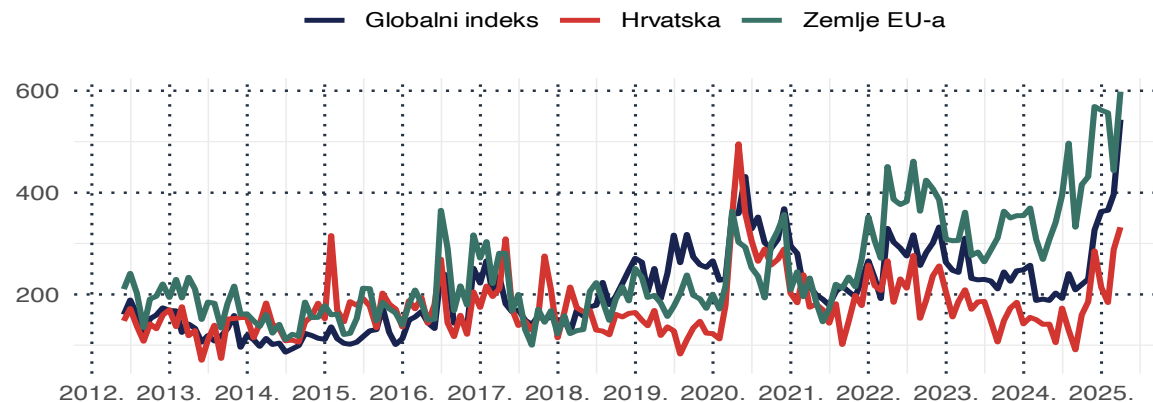
Globalna neizvjesnost na vrhuncu – i još raste

Carine SAD-a na razinama iz WWII

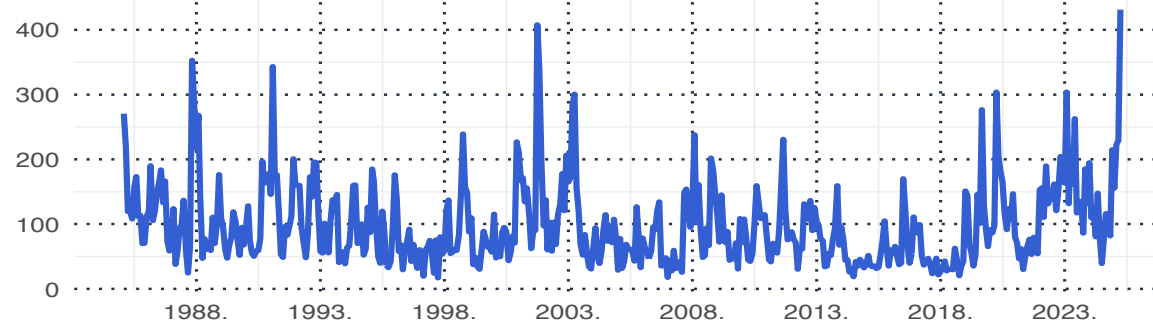

Izvori: World Bank, Visual Capitalist

Indikator neizvjesnosti koju generiraju ekonomske politike

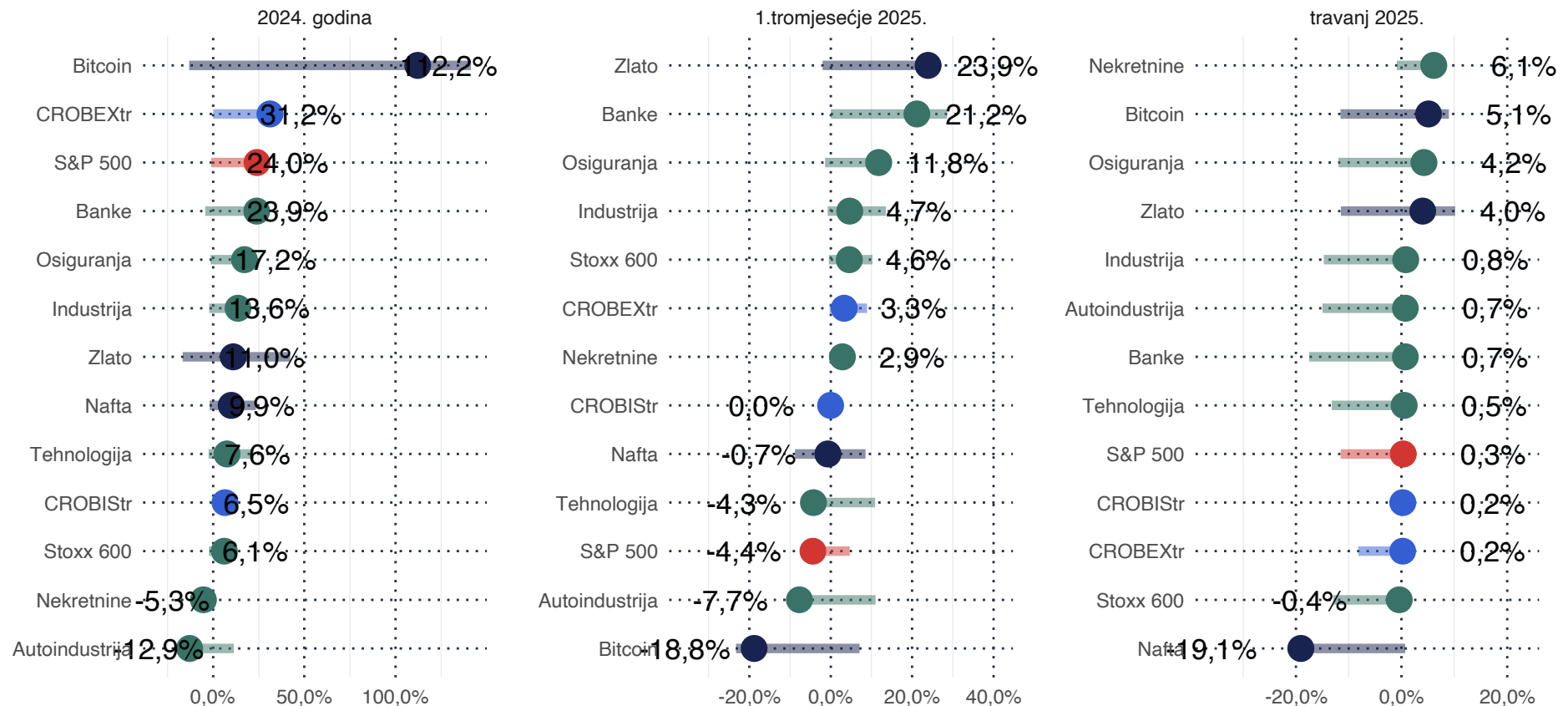
Indikator neizvjesnosti monetarne politike u SAD-u

Napomena: Indikator za EU prikazuje prosječnu vrijednost indikatora za Italiju, Njemačku i Francusku.
Izvor: Economic policy uncertainty

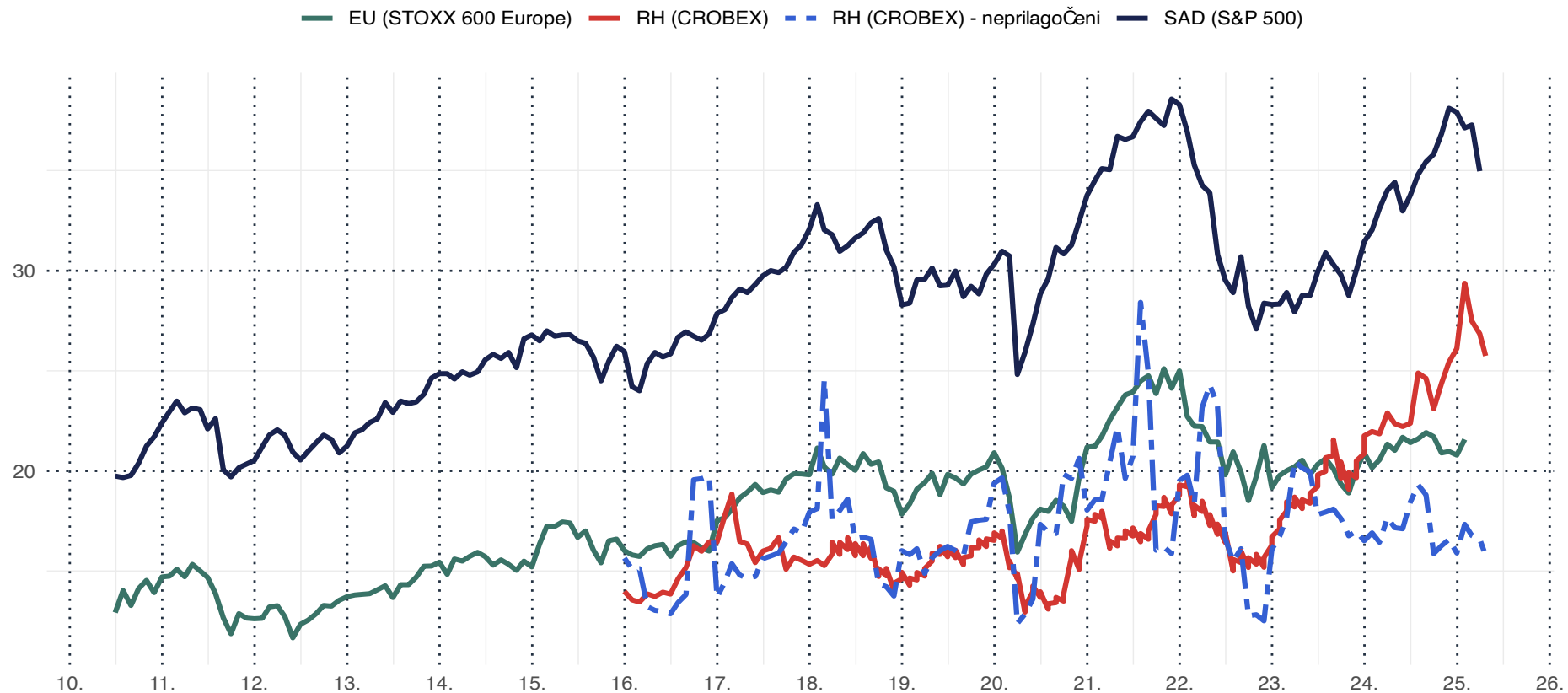
Tržišta traže orijentir: travanj pod znakom nervoze i selektivnih korekcija

● Ostalo ● S&P 500 ● STOXX 600 Europe ● ZSE

Visoka vrednovanja u okruženju potisnute premije za rizik povećavaju rizik korekcije

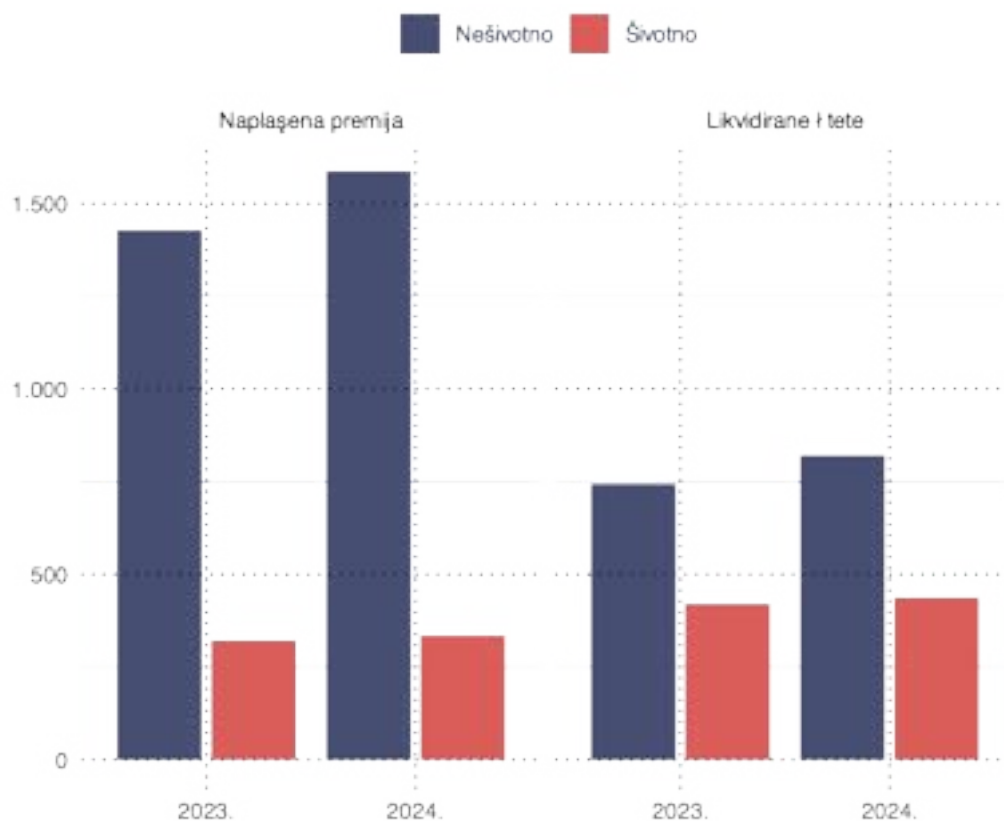
Ciklički prilagođeni omjer cijena i zarada na američkom, europskom i domaćem dioničkom tržištu

Napomena: Ciklički prilagođeni omjer cijene i zarada poduzeća prikazuje koliko je puta vrijednost pojedine dionice viša od prosječne desetogodišnje zarade koju poduzeće generira po dionici, gdje veća vrijednost označuje relativno viša vrednovanja u odnosu na fundamente, odnosno dodanu vrijednost koju poduzeće generira. Iscrkana plava linija prikazuje neprilagođeni omjer cijena i zarada koji uzima u obzir trenutne cijene i zarade poduzeća.
Izvori: Bloomberg, Eurostat, Robert J. Shiller

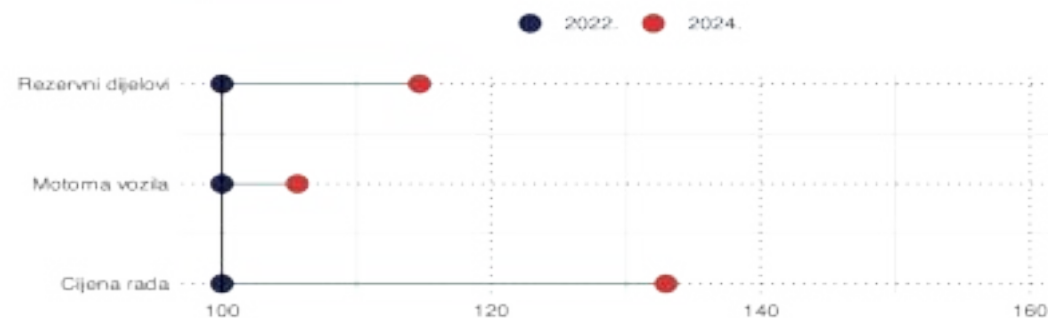
Kad štete diktiraju cijenu osiguranja

Naplašena premija osiguranja i likvidirane štete, u mil. EUR

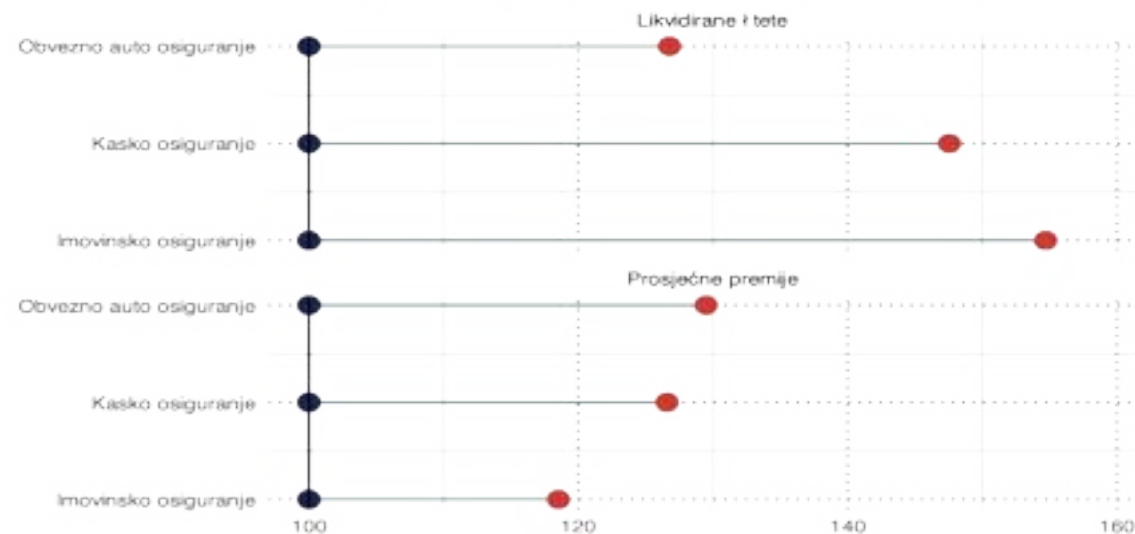

Napomena: Podaci na grafikonu se odnose na kraj 2023. i 2024. godine.
Izvor: Hanfa

Kretanje cijena motornih vozila, rezervnih dijelova i rada u povezanim djelatnostima

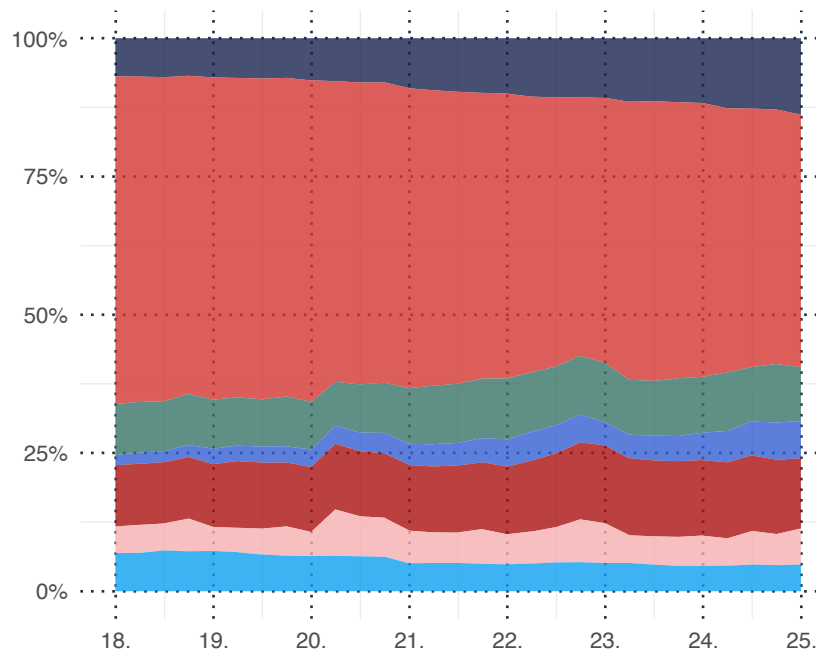
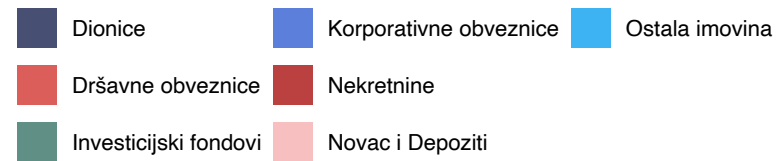
Kretanje prosječnih premija i likvidiranih šteta po vrstama osiguranja

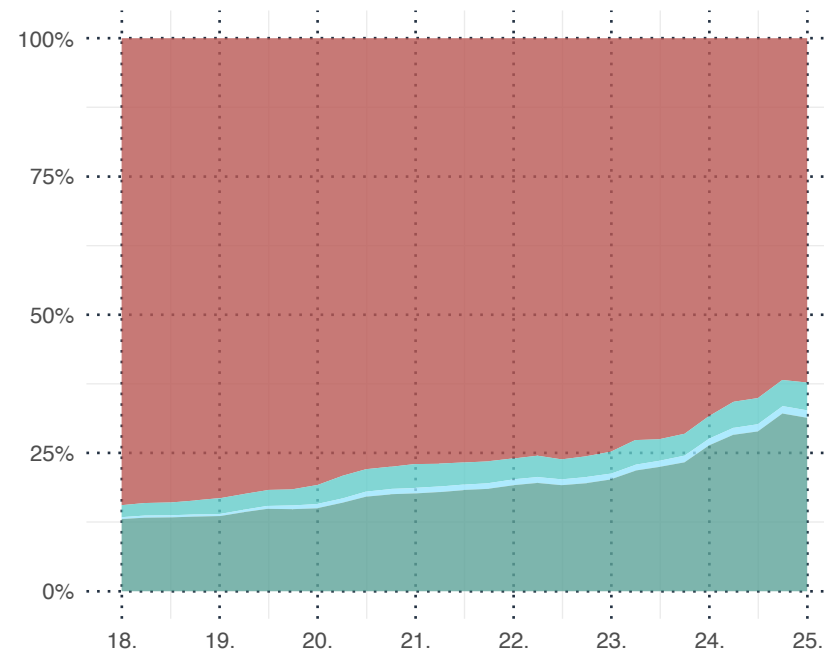
Izvori: Hanfa i Eurostat

Diversifikacija ulaganja društava za osiguranje s pogledom prema van

Prema vrsti financijskog instrumenta

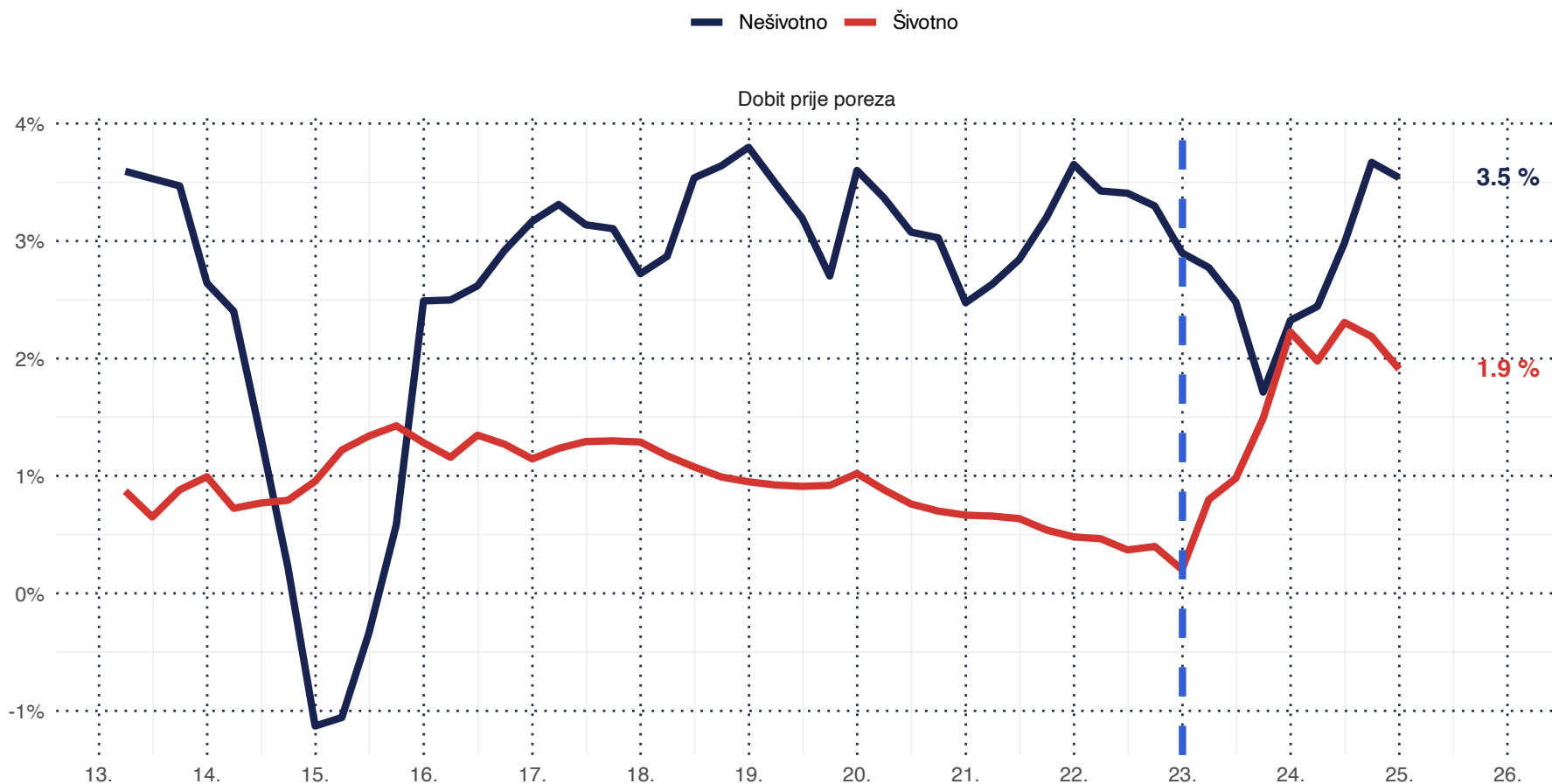

Prema rezidentnosti

Zarada prati premije i povoljna tržišna kretanja

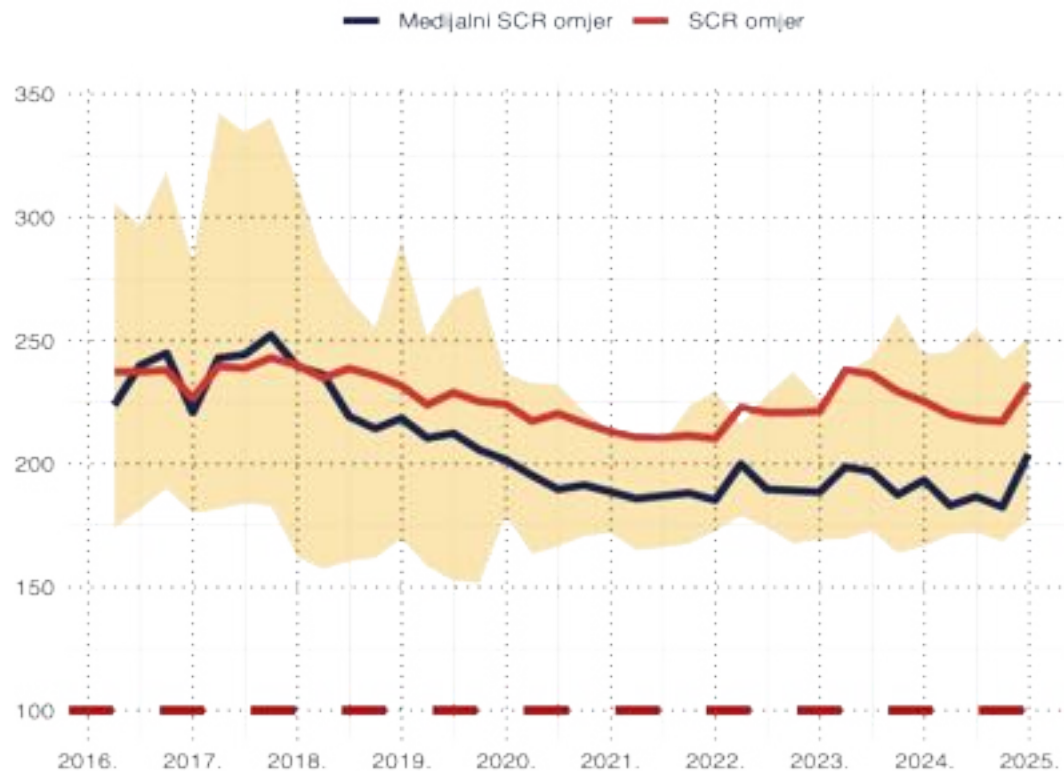
Povrat na prosječnu imovinu, u %

Napomena: Brojčane oznake prikazuju vrijednost pokazatelja profitabilnosti društava za osiguranje na kraju prosinca 2024. godine. Isprekidana vertikalna linija prikazuje početak primjene novog međunarodnog računovodstvenog standarda MSFI 17.
Izvor: Hanfa

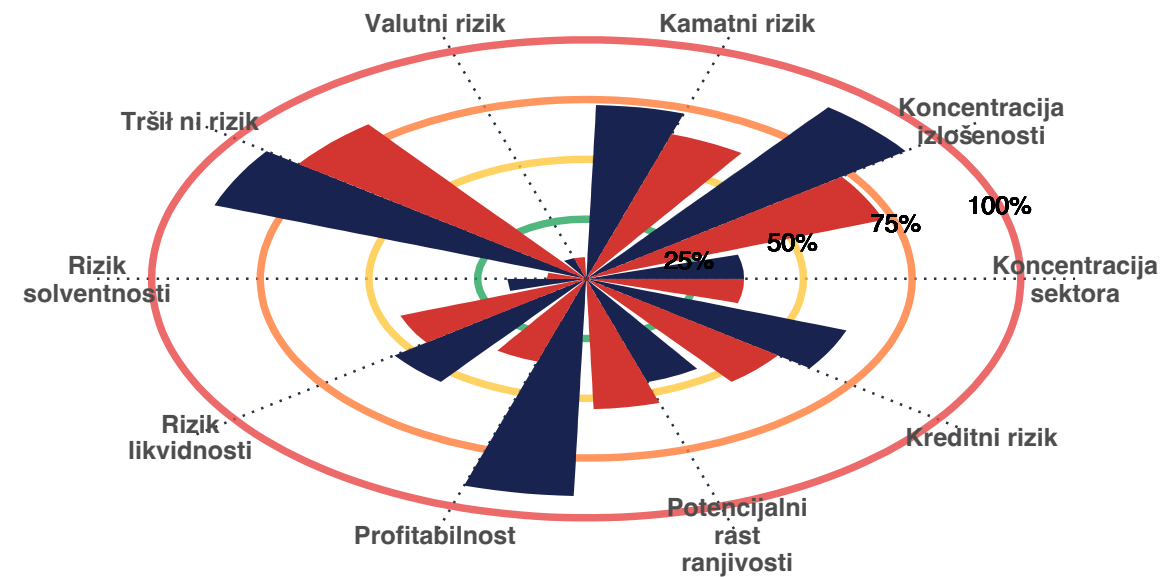
Otpornost raste – unatoč pojačanim izazovima

Ukupni i medijalni SCR omjer, u %

Napomena: Označeno područje označuje interkvartilni raspon SCR omjera po društvima.
Izvor: Hanfa

— Niska — Umjerena — Visoka — Vrlo visoka — Kraj 2023. — 1. tromjesečje 2025.

Izvor: Hanfa

A Venn diagram consisting of two overlapping circles. The left circle is pink and contains the text "Recentna kretanja & rizici". The right circle is green and contains the text "Klimatski rizici & tržište osiguranja". The overlapping area in the center is shaded with grey diagonal lines.

**Recentna
kretanja &
rizici**

**Klimatski
rizici &
tržište
osiguranja**

Postajemo svjesni težine situacije

FIGURE B Current Global Risk Landscape

"Please select one risk that you believe is most likely to present a material crisis on a global scale in 2025."

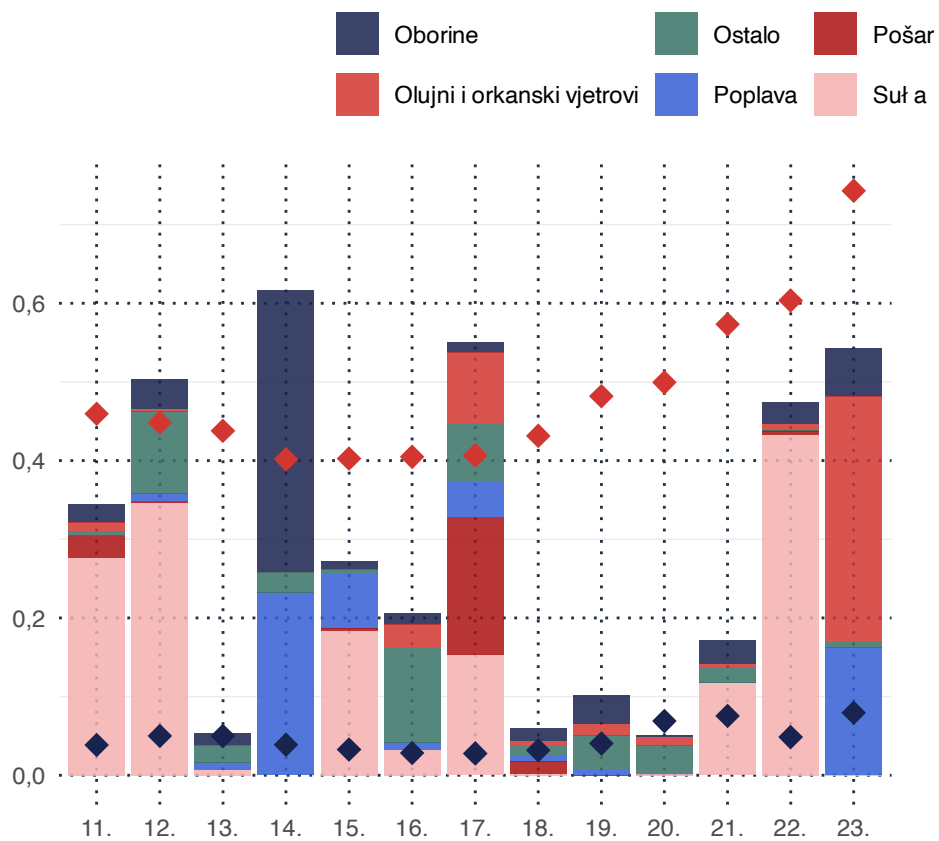
Source

World Economic Forum Global Risks Perception Survey 2024-2025.

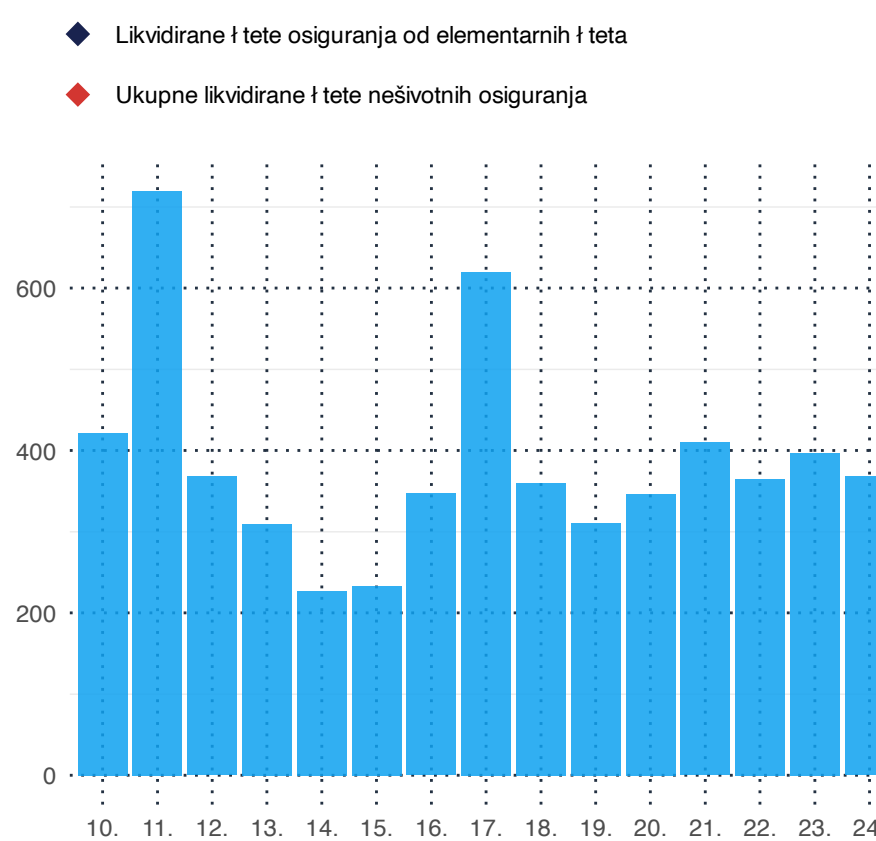
Cijena nedjelovanja je u porastu

Pojava i intenzitet vremenskih neprilika sve su izrašeniji

Prijavljene štete uzrokovane vremenskim neprilikama u Hrvatskoj, u mlrd. EUR

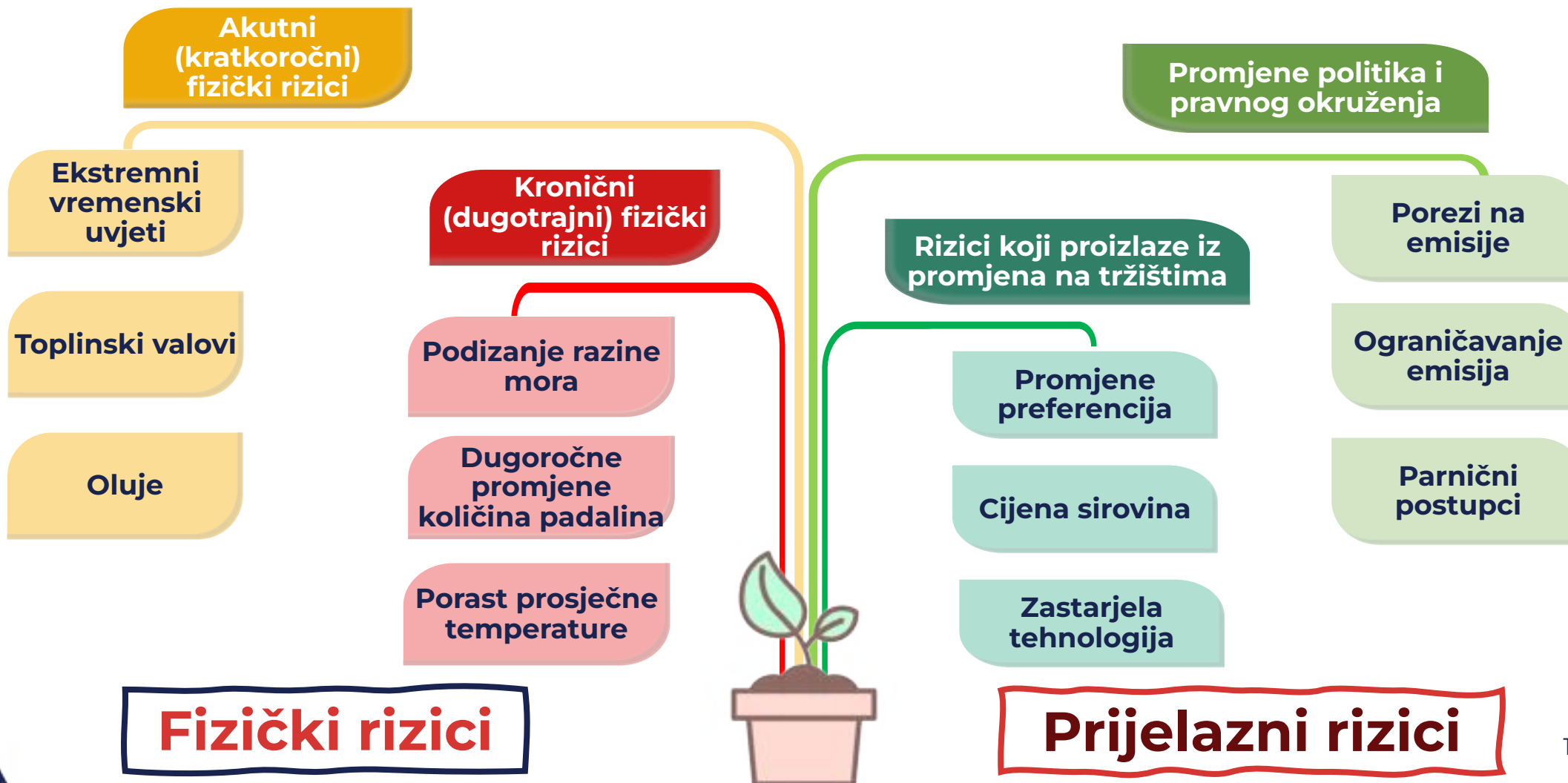

Ekonomski gubici od prirodnih katastrofa, globalno u mlrd. USD

Napomena: Točke na lijevom grafikonu označene crvenom bojom prikazuju ukupne likvidirane štete nešivotnih osiguranja, dok one označene plavom prikazuju likvidirane štete osiguranja od elementarnih šteta
Izvori: Ministarstvo financija, Statista

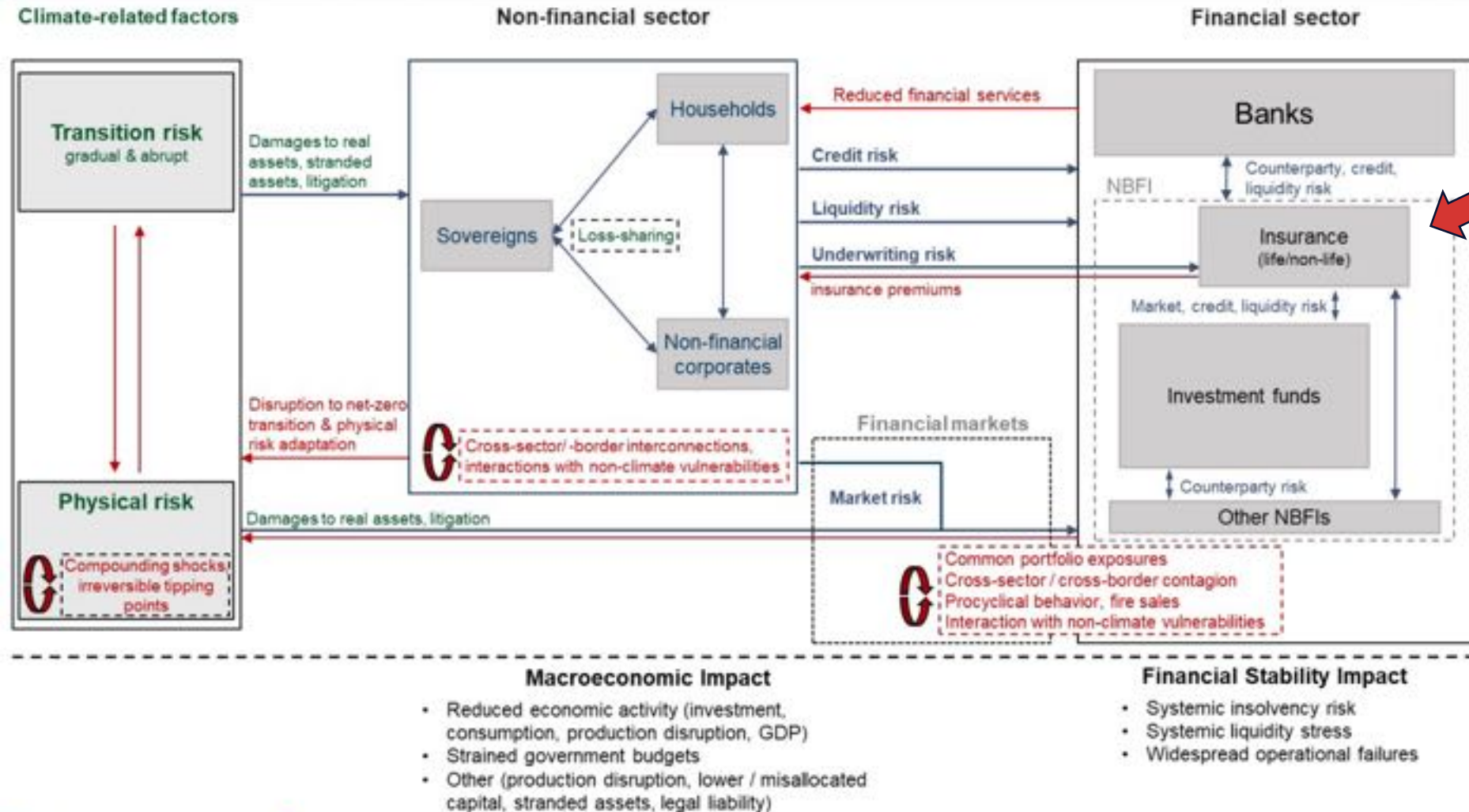
Klimatski rizici nadilaze jednostavnu definiciju...

... i utječu na financijski sustav kroz razne kanale

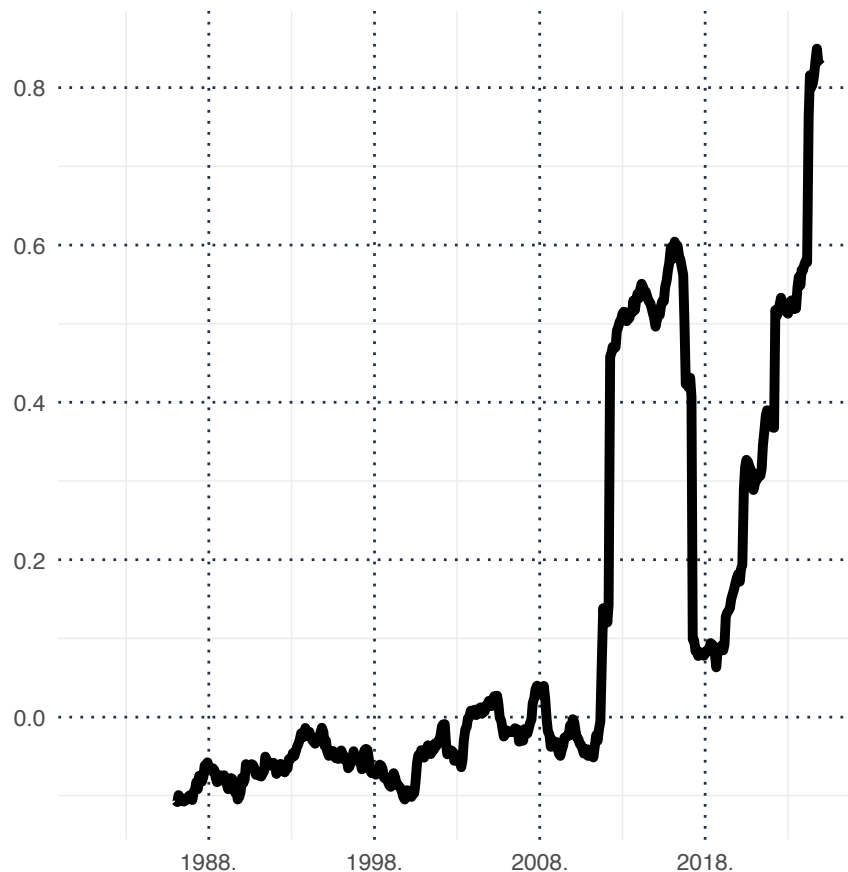
Framework for the assessment of climate-related vulnerabilities

Figure 1

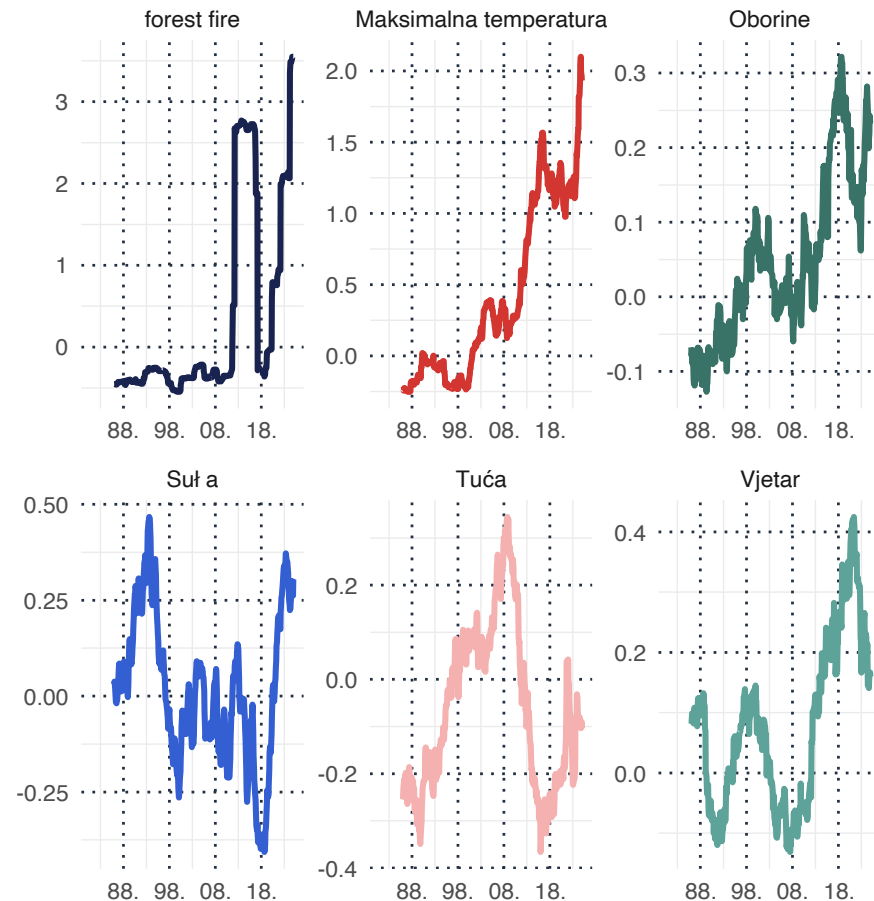

Primjer 1: Klimatski stres RH u snažnom je porastu

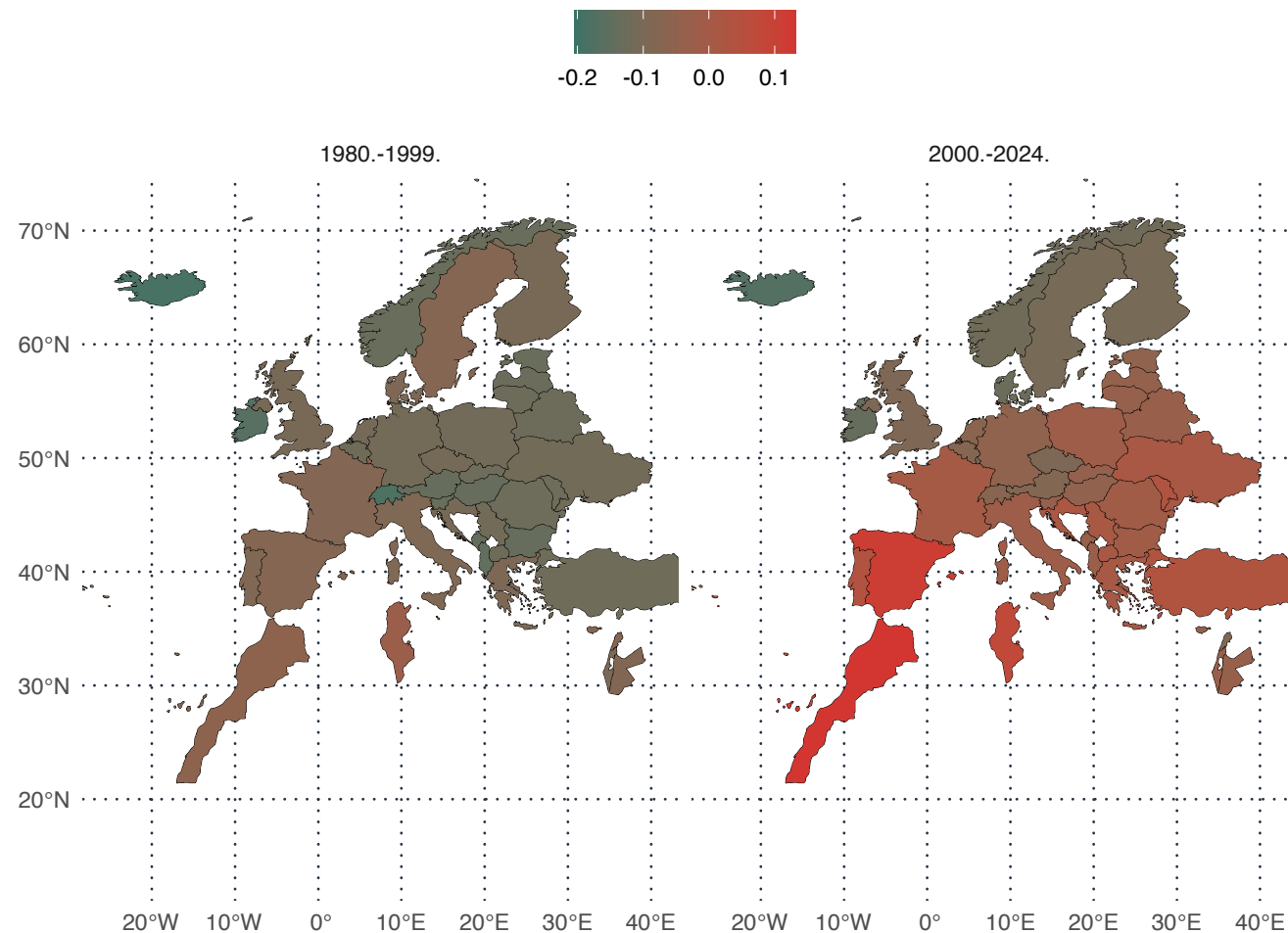
Indeks klimatskog stresa

Ekstremni vremenski uvjeti

Klimatski stres je relativno više pogodio druge mediteranske zemlje

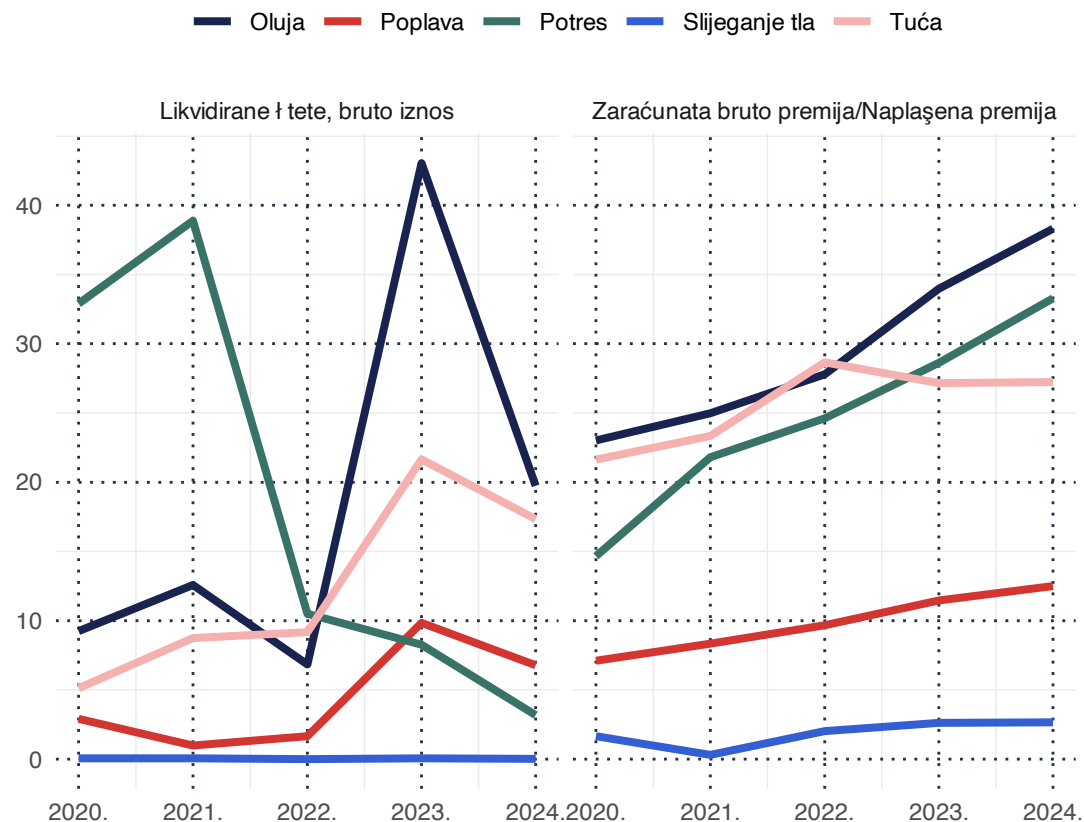

Primjer 2: Jaz osiguranja od katastrofe

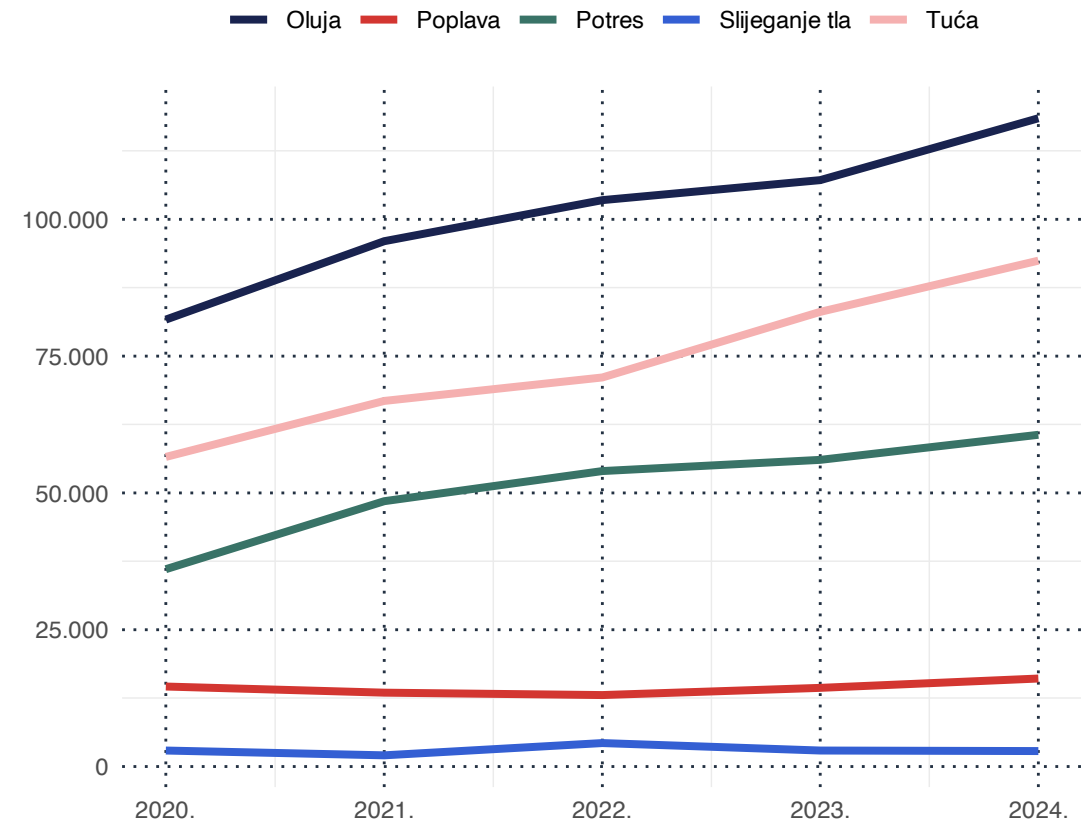
Osiguranje od prirodnih katastrofa u porastu

Premije i štete osiguranja od katastrofa
U mil. EUR

Izvor: Hanfa

Osigurana svota osiguranja od katastrofa
U mil. EUR

Izvor: Hanfa

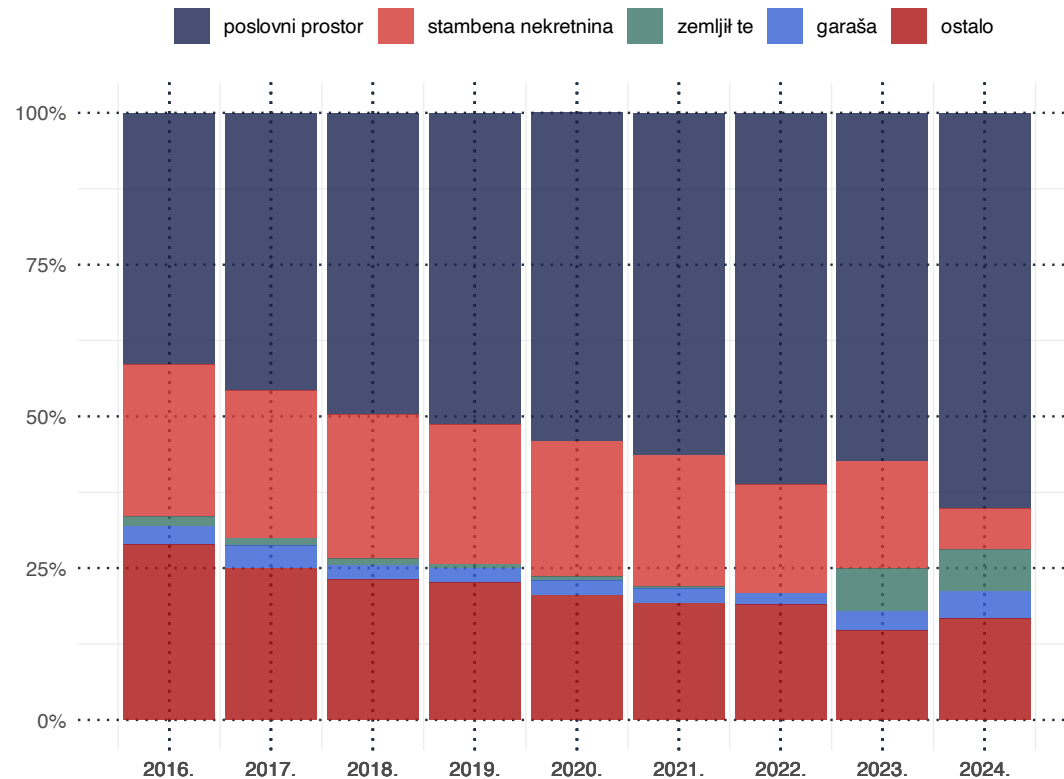
Sva društva su se uključila u osiguranje rizika od katastrofe

Tržišni udio osiguravatelja po vrsti rizika
Prema ukupnoj naplaćenju premiji

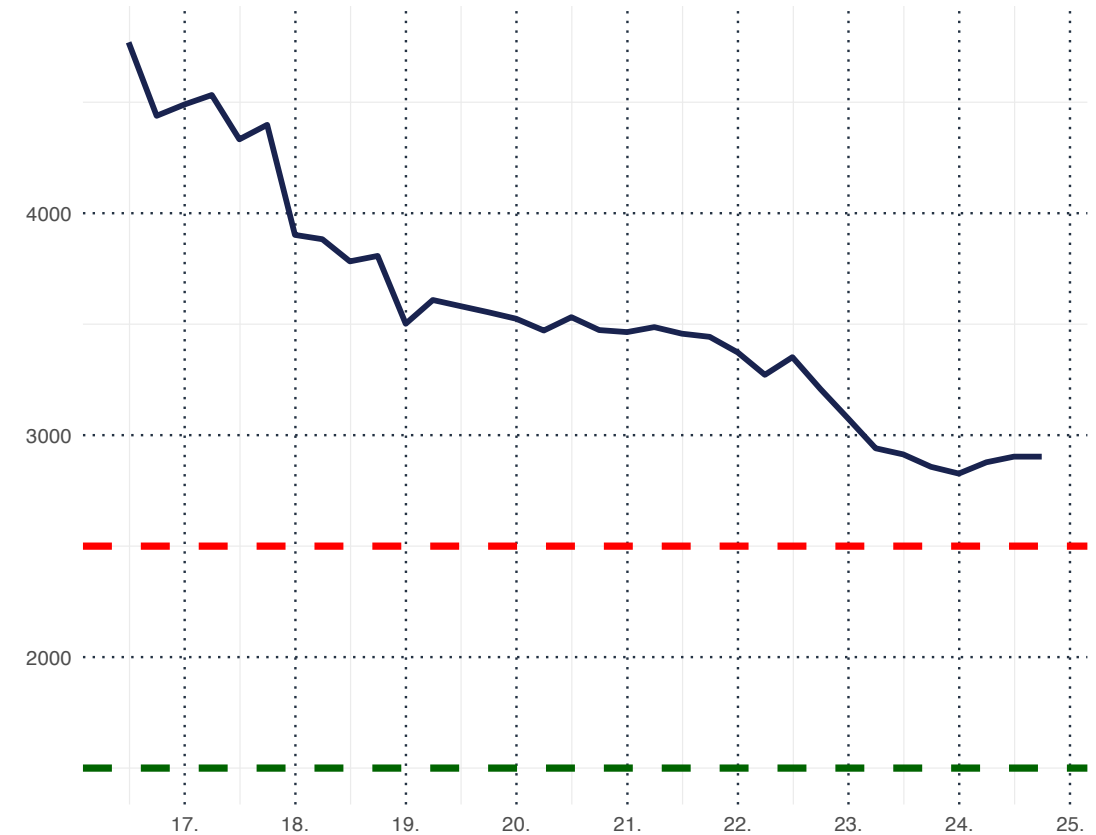
Primjer 3: Nekretnine u portfelju osiguratelja su izložene fizičkim rizicima

Nekretninski portfelj društava za osiguranje prema vrsti nekretnine, u %

Napomena: Ostale nekretnine uključuju razne vrste nekretnina poput dvorca, silosa, hotela, livada, maslinika, oranica, šuma, vinograda, itd.
Izvor: Hanfa

HHI indeks koncentracije izračunat temeljem broja nekretnina u portfelju

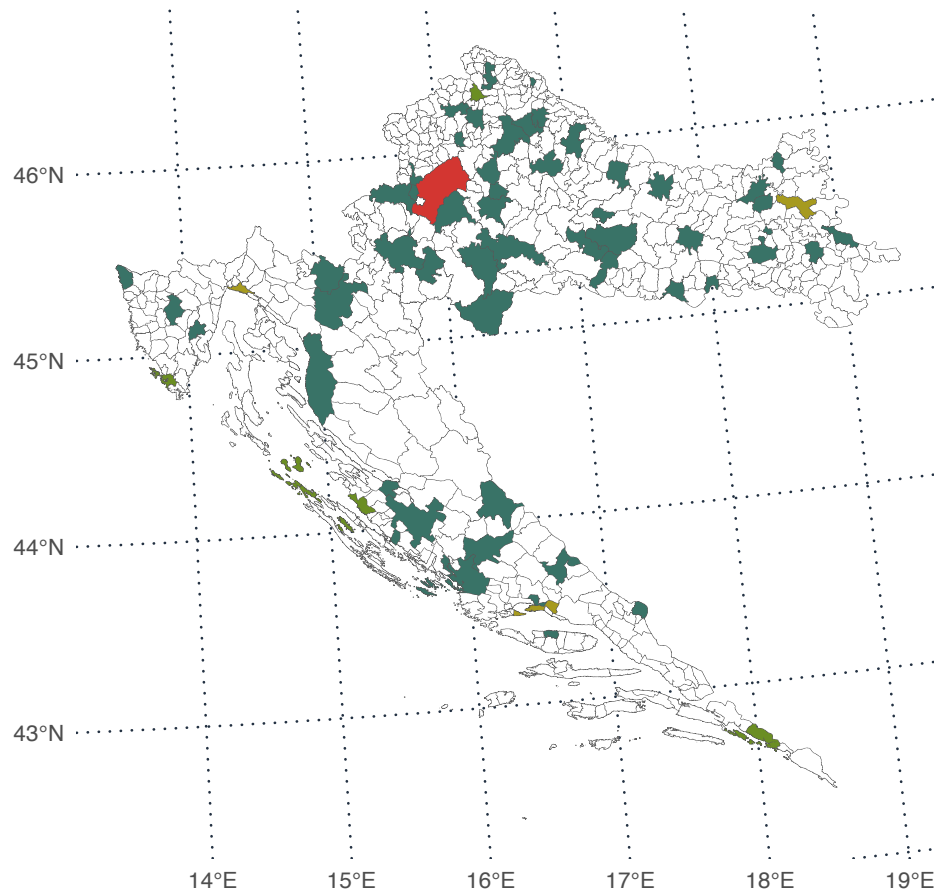
Izvor: Hanfa

... a ranjivost prvenstveno ovisi o lokaciji

Broj nekretnina društava za osiguranje prema opštinama u RH Ocjene fizičkog rizika po šupanijama, za 2024. godinu

Manje od 5 5 do 10 10 do 20 Više od 50

1 3 4 5 6

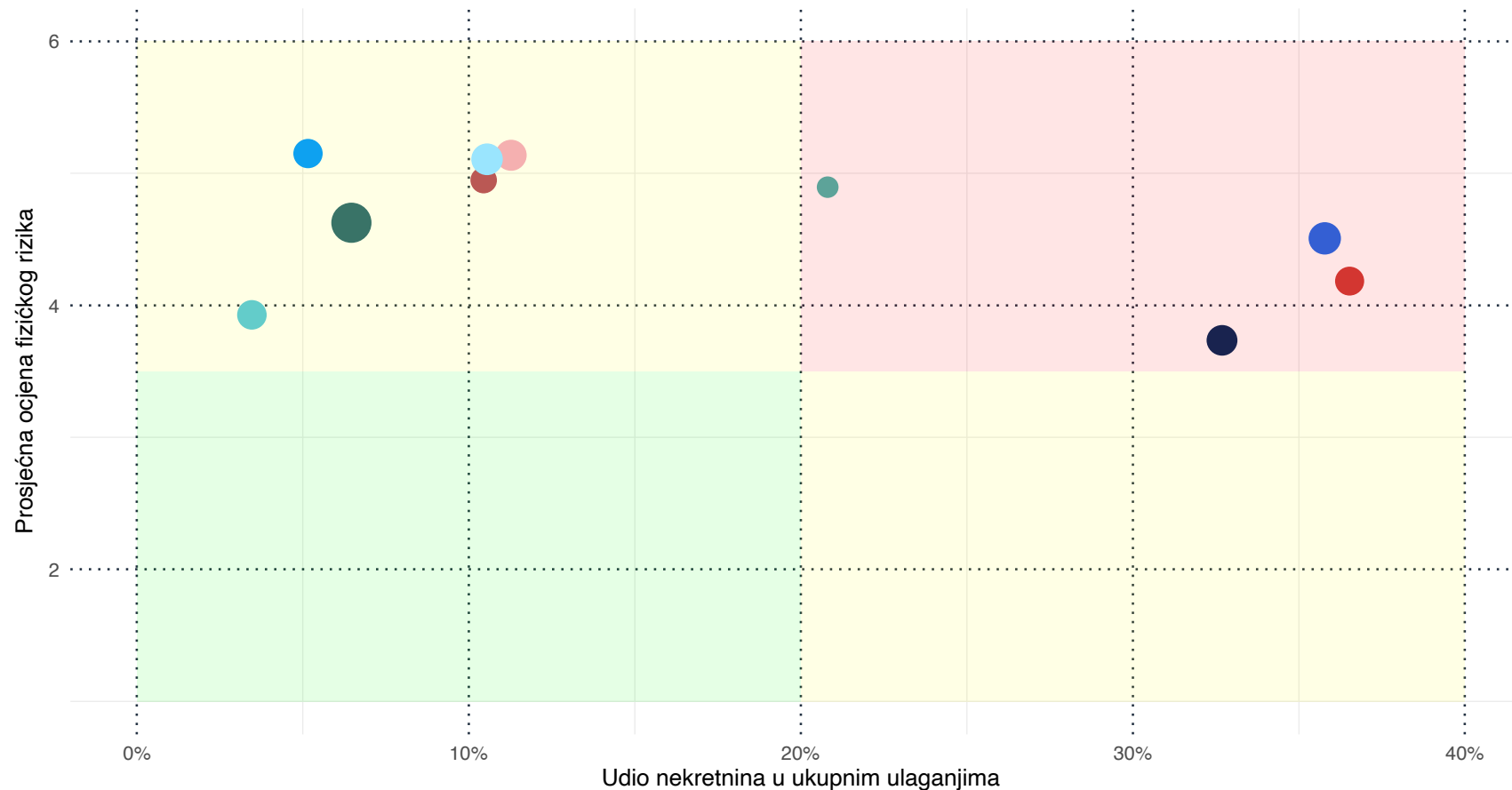

Izvor: Hanfa

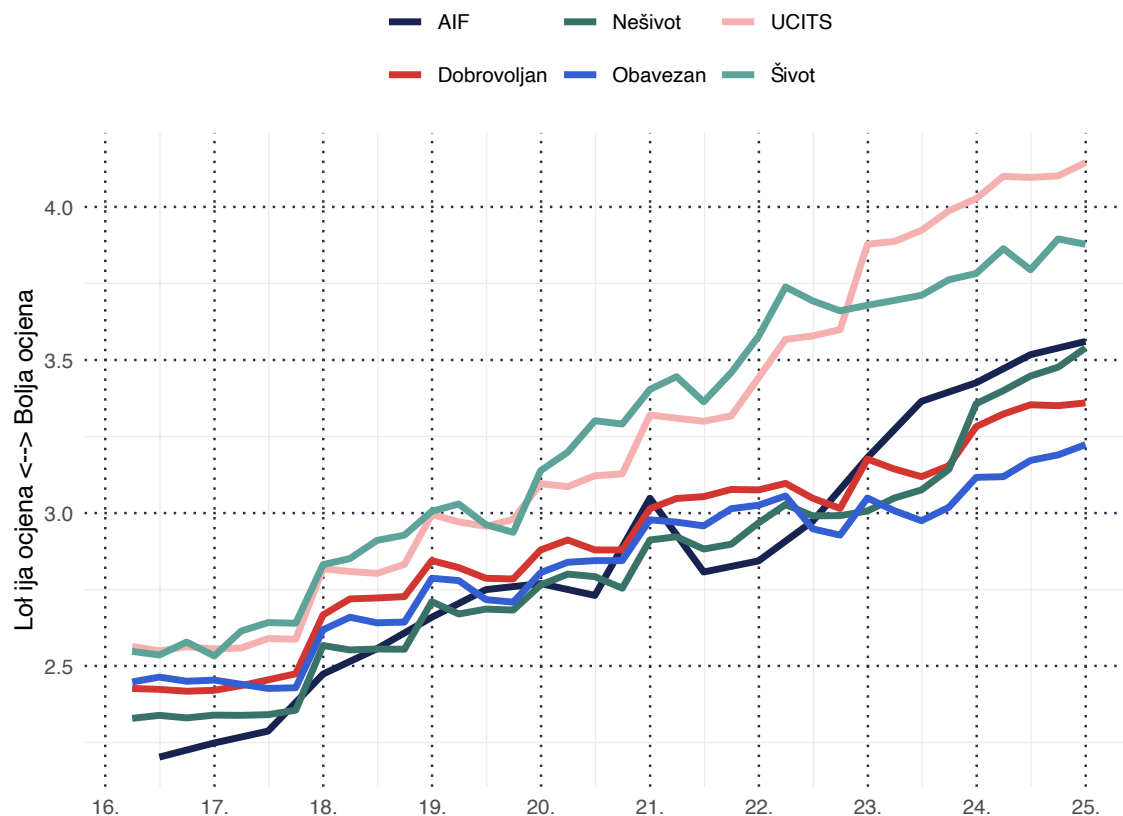

Izvor: Hanfa 26

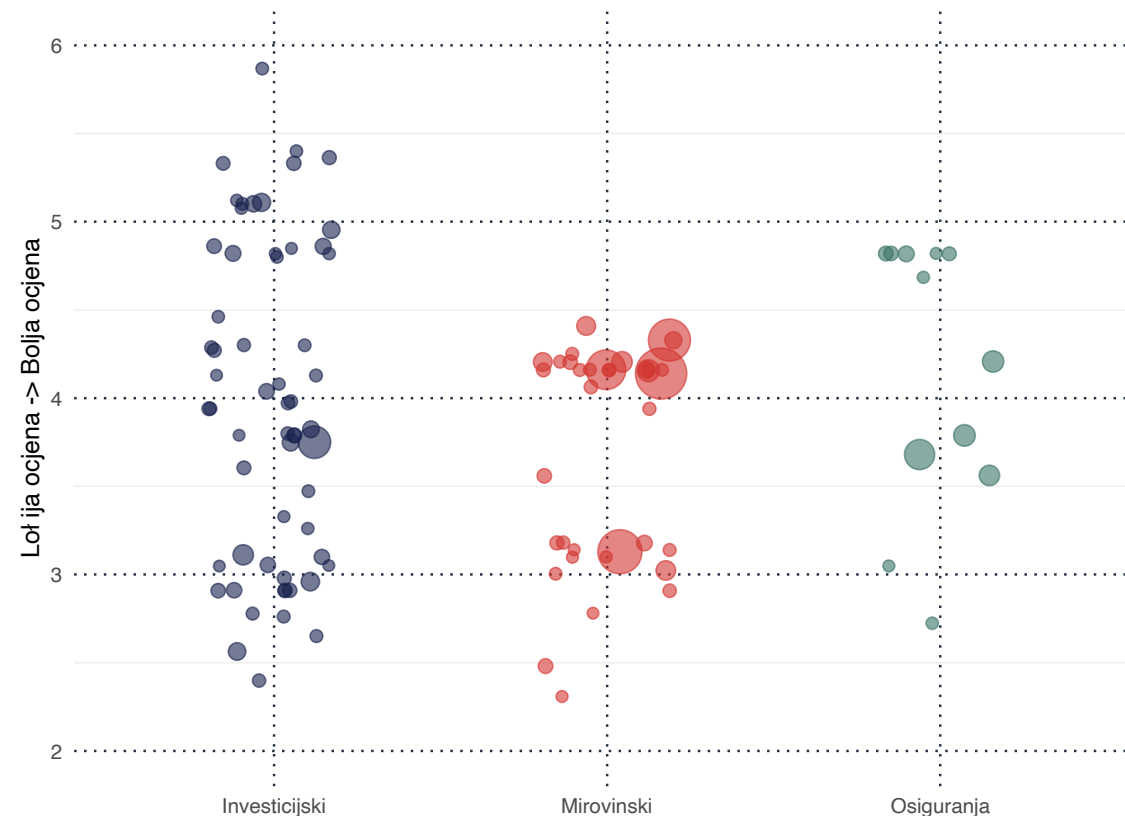
Fizički rizik nekretnina je naglašen u pojedinim društvima

Primjer 4: Portfelji osiguratelja izloženi su i tranzicijskim rizicima

Izvor: Hanfa, Bloomberg, Eurostat

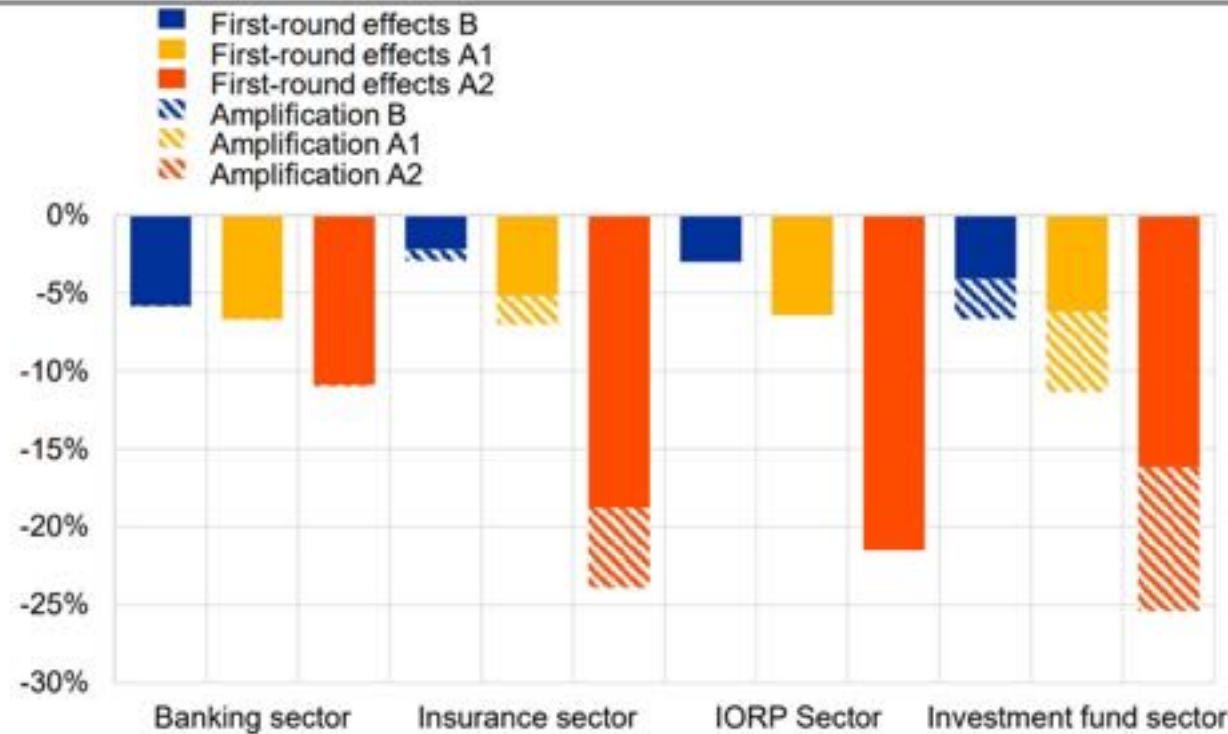

točke proporcionalna veličini subjekta.
Izvori: Hanfa, Bloomberg

Stresno testiranje može pomoći u otkrivanju ranjivosti na klimatske rizike

Figure 1: Total losses relative to exposures in scope by sector

(2023-2030, percentages)

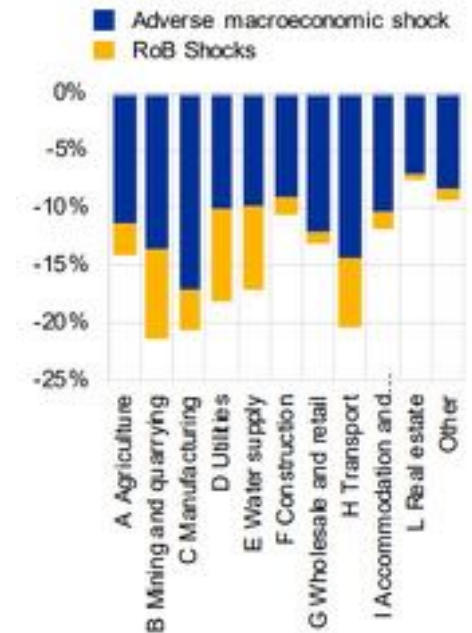

Source: EBA, EIOPA, ESMA and ECB calculations.

https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.report_fit-for-55_stress_test_exercise~7fec18f3a8.en.pdf

Figure 4: Gross value added shocks by sector and source of impact

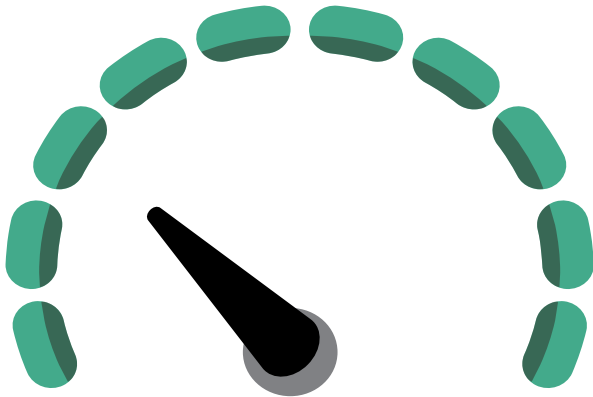
(2023-2030, percentages)

Source: ESRB Fit for 55 climate scenarios.

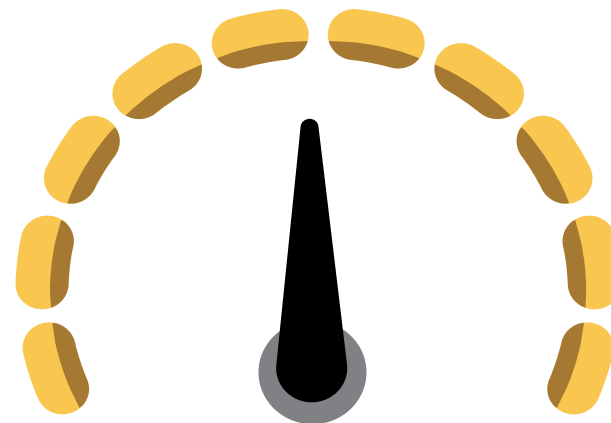
... ali i na „tradicionalne” rizike → tržišna vježba stresnog testiranja 2025.

Ciljevi vježbe

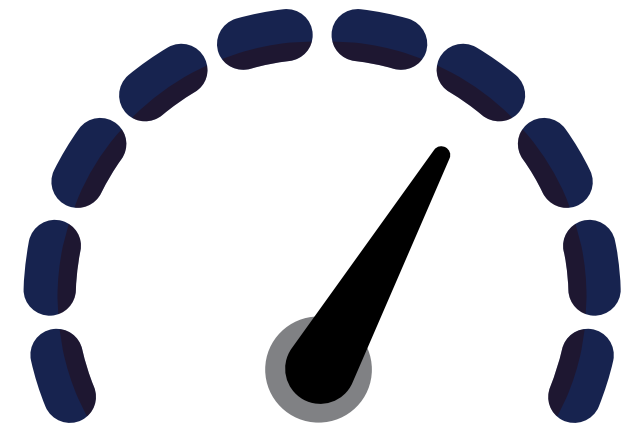
Procjena otpornosti na stres

Procjene prelijevanja rizika na druge dijelove financijskog sustava

Identifikacije ranjivosti

Potencijalne izmjene regulatornog okvira

Poboljšanje upravljanja rizicima

Potpora financijskoj stabilnosti

Odgovor 1. Revizija direktive solventnost II

- Stupanje na snagu – siječanj 2025.
- Očekivani početak primjene – 2027.
- Promjene u sva tri stupa Solventnosti II:

Kvantitativni zahtjevi

- Prilagodba za izračun dodatka za rizik (*Risk margin*)
- Prilagodbe za izračun SCR-a (kamatni rizik, simetrična prilagodba)
- Prilagodba LTG mjera (mjere dugoročnih garancija)

Kvalitativni zahtjevi

- Prilagodbe u sustavu upravljanja
- Upravljanje kibernetičkim rizikom, rizikom likvidnosti i održivosti
- Makrobonitetna razmatranja
- **Klimatske promjene**

Izveštavanje

- Prilagodba u rokovima
- Prilagodbe u izvještaju o solventnosti i financijskoj stabilnosti (SFCR)
- Mjere proporcionalnosti

Odgovor 2. OECD – Preporuka o strategijama financiranja rizika od katastrofa

Strategija upravljanja rizicima od katastrofa

- Multisektorski i sektorski pristup
- Procjena fiskalnog učinka

Proračunske rezerve i pomoć u slučaju katastrofa

- Financiranje oporavka od prirodnih katastrofa (do 0,5% prihoda općeg proračuna)
- Fond solidarnosti EU, Mehanizam za oporavak i otpornost

Prikupljanje podataka

- Nedostatak centralizirane baze podataka
- Registar šteta

Financijski alati

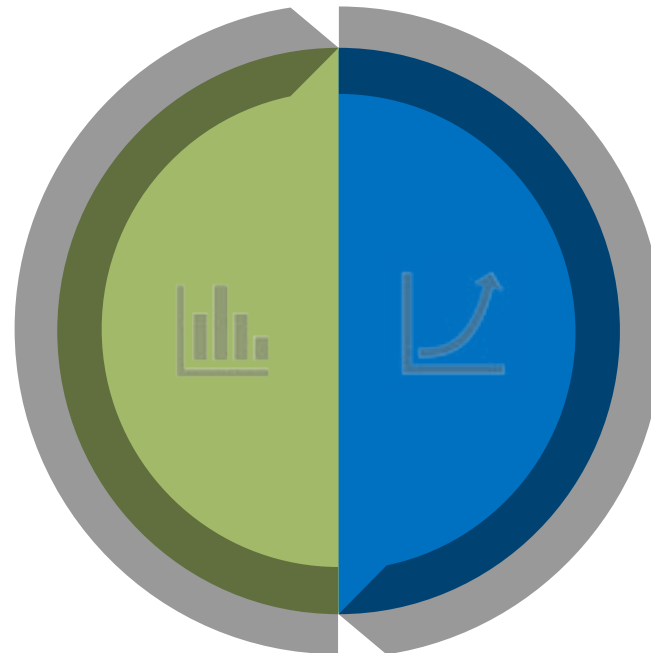
- Programi subvencioniranja premija osiguranja od prirodnih katastrofa
- Podizanje svijesti o potrebi za osiguranjem (niska stopa penetracije osiguranja)

Odgovor 3. RH strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine

- Nadležno tijelo za provedbu → Ministarstvo unutarnjih poslova
- Cilj upravljanja rizicima od katastrofa je smanjiti ili izbjeći potencijalne štete i gubitke, osigurati brz i učinkovit odgovor, pružiti potrebnu pomoć žrtvama katastrofe te postići odgovarajući oporavak.
- Svrha Strategije upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine je poboljšati sposobnost upravljanja rizicima u svakom segmentu, u svim sektorima i na svim razinama te za sve rizike u Republici Hrvatskoj, uz određivanje prioriternih mjera u skladu s Procjenom rizika.

Strateški ciljevi:

1. SMANJENJE RIZIKA OD KATASTROFA

2. POVEĆANJE SPREMNOSTI ZA UPRAVLJANJE U KATASTROFAMA

Izvor: [Civilna zaštita RH](#)

Odgovor 4. Omnibus - Manje složenosti, više održivosti

- Omnibus regulativa predstavlja prijedlog usmjeren na pojednostavljenje pravila o izvještavanju o održivosti kroz izmjene ključnih europskih regulativa – CSRD, CSDDD, CBAM i EU Taksonomije.
- Cilj ove inicijative je povećati konkurentnost Europske unije smanjenjem regulatornog opterećenja za poduzeća, omogućujući im učinkovitije usklađivanje s propisima i poticanje održivog poslovanja.

Koji su glavni prijedlozi?

Odgoda primjene

- 2025 → 2027 – ostali veliki poduzetnici koji nisu do sada bili obuhvaćeni CSRD-om (drugi krug obveznika) – 2 godine odgode
- 2026 → 2028 - MSP uvršteni na burzu, male i jednostavne kreditne institucije te vlastita osiguravajuća društva (treći krug obveznika) - 2 godine odgode

Smanjen opseg primjene

EU poduzetnici	1.000 radnika (prije 500), i
> EUR 50 mil neto prihoda, ili
> EUR 25 mil ukupne imovine
Poduzetnici trećih zemalja	> EUR 450 mil EU neto prihoda matice (prije EUR 150 mil)
> EUR 50 mil neto prihoda podružnice (prije EUR 40 mil)

Revizije i provjera

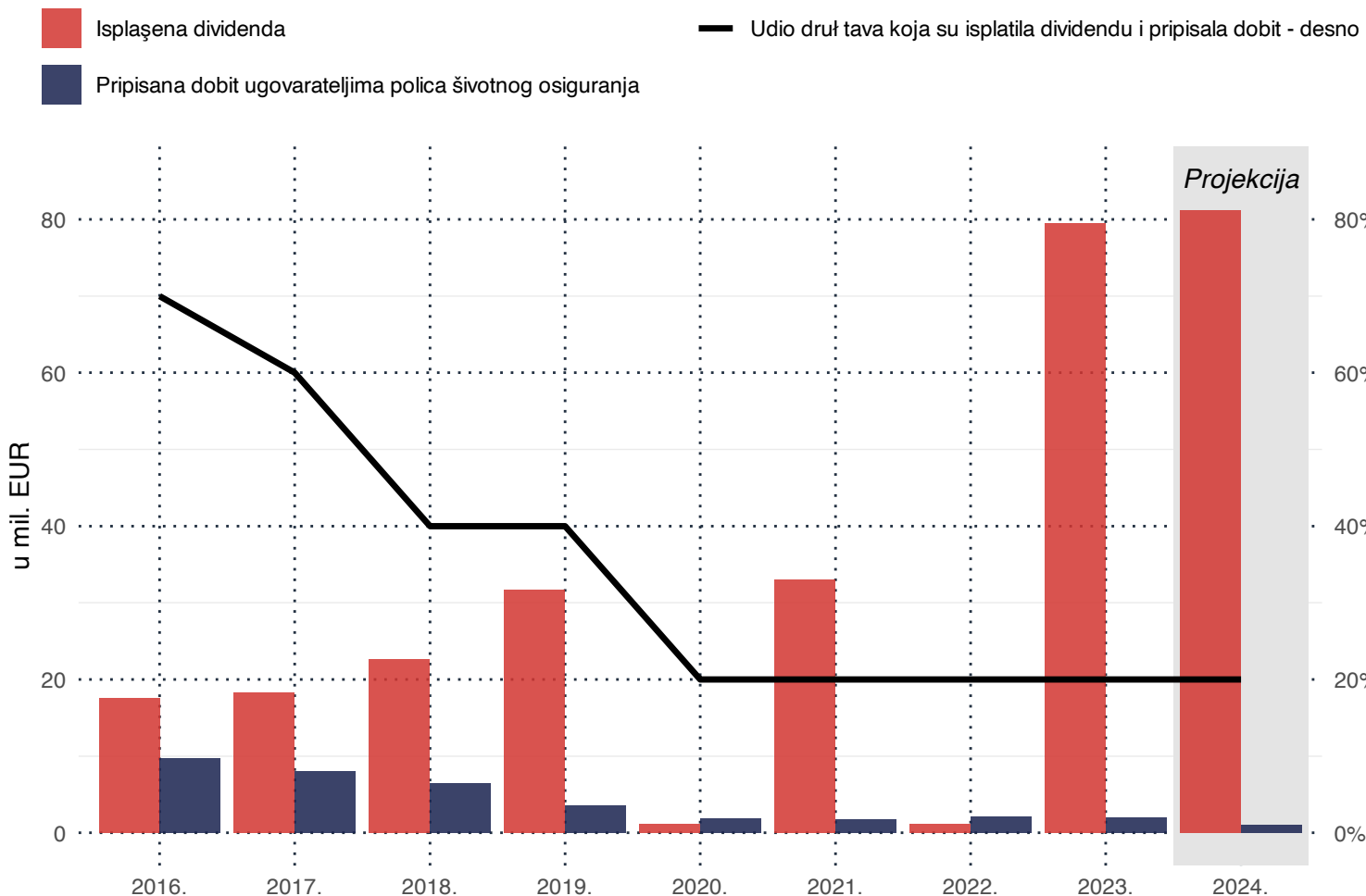
- Ukida se mogućnost prelaska sa zahtjeva za ograničenom na razumnu provjeru

Pojednostavljeno izvještavanje

- Revizija ESRS-a s ciljem jasnijeg definiranja odredbi, poboljšane konzistentnosti s drugim propisima i smanjenjem broja zahtjeva
- Ukida se obveza donošenja sektorskih standarda

Stabilan sektor i zadovoljni potrošači – ciljevi koji se nadopunjuju

Isplata dividende i pripis dobiti ugovarateljima polica životnih osiguranja

- Pripis dobiti ugovarateljima polica životnog osiguranja u skladu je s načelima zaštite potrošača, očuvanja povjerenja u tržište osiguranja te pravednog i uravnoteženog tretmana svih dionika
- Pripis dobiti ugovarateljima polica životnog osiguranja može povećati povjerenje potrošača kao i povećati atraktivnost proizvoda

**Hvala vam
na pažnji!!**

